

ತುತ್ತೂಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಲು ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಈ ಕಾಯಿಲೆ ಯಿಂದ ಈವರೆಗೆ ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಈವರೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ಸತ್ತು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಶ್ರೀ ರಾಮೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಶುಶ್ರೂಷೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಉಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಉಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಹ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಪುರಸಭಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೀಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎಲ್. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ (ಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ, ಈ ವರ್ಷ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 300 ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಮಗೆ ವರದಿಯಾಗಿವೆ. 200 ಜನರ ರಕ್ತದ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ 92 ಜನ ಒಳರೋಗಿಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ 1 ಜನರನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳದ ಆಭಾವದಿಂದ ರಾಮಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಔಷಧೋಪಚಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉಚಿತೋಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ರೋಗಿಗಳ ಜೊತೆ ಬರುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಉಚಿತ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕ್ಯಾಸನೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೋಗದಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ಒಬ್ಬ 31 ಜನ ಮರಣಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಇವರಿಂದ ವರದಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಧನ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಪುರಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ವರದಿಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೂ ಒಟ್ಟು 924 ಜನ ಒಳರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ವಿತ್ತೀಯಂ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳೆಂ-೧೯೮೬-೮೭ನೇ ಸಾಲಿನ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ

ಅಭಿಯಾಚನೆಯ ಕ್ರಮಾಂಕ-೬೧

ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್ (ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರು).—ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ 20-2-೧೯೮೭ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಸ್ಥ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೨೪ ಲಕ್ಷ, ೯೮, ೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೯,೦೦,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಿಸ್ ಮಿಸ್ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ-೬೨

ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣ

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವರು).—ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ 20-2-೧೯೮೭ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಸ್ಥ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೪೨,೮೭,೮೦,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೪೫,೦೦,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಿಸ್ ಮಿಸ್ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ-೬೩

ಅದಿವಾಸಿ ಪ್ರದೇಶ ಉಪಯೋಜನೆ

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೭ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದಿವಾಸಿ ಪ್ರದೇಶ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೯,೧೨,೯೫,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೪,೫೫,೬೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ-೬೪

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆ

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೭ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೩೭,೫೯,೮೪,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೧೦,೪೯,೮೪,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ-೬೫

ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೭ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೯೪,೨೨,೧೮,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೩೧,೦೦,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಆಡ್ಯಂತಾಯರವರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಆಡ್ಯಂತಾಯ (ಸುರತ್ಕಲ್).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬೇಡಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೧, ೬೨, ೬೩, ೬೪ ಮತ್ತು ೬೫ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗ, ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ, ಅದಿವಾಸಿ ಪ್ರದೇಶದ ಉಪಯೋಜನೆಗಳು, ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ೧೯೮೫-೮೬ನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ತಾವು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತಾ, ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸದನದ ಹೊರಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವೇ ಜನ ಇಂದು ಈ ಸದನದೊಳಗೆ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು ಯಾರೊಬ್ಬರು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂಕಷ್ಟಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಈ ದೇಶದ ಬೆನ್ನಲುಬು. ಇದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅದ್ವೈತ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಬೆನ್ನಲುಬು ಅಂದರೆ, ಕಾರ್ಮಿಕನು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನಡೆದೀತು.

(ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಡಾ. ಹಿಮ್ಮೇಸ್ವಾಮಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನಲಗಿಸಿದರು).

ಈ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಪುಟಪುಟಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ, ಕಾರ್ಮಿಕನ ಪಾತ್ರ ಚರಿತ್ರಾರ್ಥ. ನಾನು ಯಾತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡುತ್ತಿ

ದೈನಂದರೆ, ಒಂದು ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿನೇದಿನೇ ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಗತಿ, ಗೋತ್ರವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಿಲ್ಲ. ತಂದೆ ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಅನಾಥ ಶಿಶುವಿನ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ನೇಮಕವಾಗಿದೆ, ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್.ಎಂ. ಆಡ್ಯಂತಾಯ—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಶಾಶ್ವತವಾದ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್‌ನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ನೇಮಕವಾಗಿಲ್ಲ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತಾವು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ರೀನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್.ಎಂ. ಆಡ್ಯಂತಾಯ.—ರೀನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್‌ನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿ. ಏನೇ ಇರಲಿ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ನೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಒಬ್ಬ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್ ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇದುವರೆವಿಗೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಸುಮಾರು ೩೦ ರಿಂದ ೩೫ಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಾಸನಗಳ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಬೇಕು.

ಇಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ನನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೂ ಒಂದೊಂದು ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆವುದುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್, ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತರಬೇತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮೋಟಿವೇಷನ್ ಮತ್ತು ಕಮಿಟಿಮೆಂಟ್ ದಿನೇದಿನೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಇಲಾಖೆ ಏನಿದೆ ಅದು ಸ್ಪೆಷಲೈಸ್ಡ್ ಫೀಲ್ಡ್ ಆಗಿದೆ ಗ್ಯಾಜೆಟಿಯೆಟಿ. ಬೋನಸ್ ಮುಂತಾದ ಒಂದೊಂದು ಕಾಯಿದೆಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಜಾಯಿಂಟ್ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಪೀಲ್ಸ್‌ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಜಾಯಿಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಜನರಲ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್‌ನವರು ಎಲ್ಲ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಪೆಷಲೈಸ್ಡ್ ಇಲಾಖೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವಾಗ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪಾತ್ರ ಓದಿರು. ಇಂಥ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅನೇಕ ವಿವಾದಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಗುಡ್ಡೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತವೆಂದರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತಾವು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರೀ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇರಬೇಕು. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ತಾವು ಬಹಳ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಣಾ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಾವು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ತಮಗೆ ಕಂಡು ಕಂಡುಬಂದರೆ ತಾವೇ ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿನೋಡಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ತನ್ನ ಒಂದು ವಿವಾದವನ್ನು ಒದಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಲವಾರು ಪರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಂಥ ಕೇಸುಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಜಸ್ಟೀಸ್ ಡಿಲೀಡ್ ಈಸ್ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಡಿನೈಡ್ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದಿಯನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಗೋಸ್ಕರವೇ ಕಟ್ಟಿದಂತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶ ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ಅಪಾರ್ಡ್ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಪಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ೨ ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದುವರೆಗೆ ಅಪಾರ್ಡ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಅಫೀಸಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ೨ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅದನ್ನು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಾನು ಇವತ್ತು ನನ್ನ ಈ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಧಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ೨ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೨ ಪರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅಪಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಕರಣಗಳೂ ಇವೆ. ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನ ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಅಪಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಚಾರಿಗೆ ತರದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಕಾನೂನು ಅಡಚಣೆ ಬರಬಹುದು, ಆಗ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ೧ ಸಾವಿರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಕೂಡ ಬಂದೇಬರುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ವಿವಾದಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ತಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ೩ ಲೇಬರ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳಿವೆ ಇವುಗಳ ಇಂದಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಾಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಲೇಬರ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಹೈ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನು ನಿವೃತ್ತರಾಗಿರುವವರನ್ನು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವವರನ್ನು ಈ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಅಂದರೆ ಈ ಅನಾಥ ಶಿಶುವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೈ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರ ಜೊತೆ ವಾತನಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಯುವಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೂ ಕೂಡ ಲೇಬರ್ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಸ್ಟೆಪಲ್ಮೆಂಟ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್ ಅಥವಾ ಲೇಬರ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಇಂಡಿವಿಜುಯಲ್ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ಸ್ ಏನಿವೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೇರೆ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಯದ ಅಭಾವ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ ಯ ಬ್ಯಾಕ್‌ಲಾಗ್ ಕೇಸುಗಳು ಏನಿವೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ನ್ಯಾಯಾಲಯವನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಅವಾರ್ಡ್ಸ್ ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂಪ್ಲಿಯಂಟ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೫(೩)ಎ ಪ್ರಕಾರ, ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೬ರ ಪ್ರಕಾರ ೩೦ ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಅವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ವೊನ್ನ ದಿವಸ ಅಂದರೆ ೨೧-೧೨-೮೬ ರಂದು ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಗೆಜೆಟ್ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ೨೩-೧೨-೮೬ರ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್‌ನೇ ಜೇಂಟ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಂತೆ ಜೇಂಟ್ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ನೋಟೀಸನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಬಹಳ ಬೇಸರದಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಷಾನಂತೆ ಟ್ರೇ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಲೆದು ಅಲೆದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾದರೂ, ಕಡೆಗೆ ಜಜ್ಜಿಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಕೂಡ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಹಾಕುವವರೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಇಂಥ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್‌ನನ್ನು...

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಮೊದಲು ಏನು ಇತ್ತೆಂದರೆ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಆಗಬೇಕು. ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಆದನಂತರ ೨೩ ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವಾರ್ಡ್ಸ್ ಪಾಸ್ ಆದ ಮೇಲೆ ನೋಟೀಸ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಆದೇಶವನ್ನು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೋಟೀಸ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಆಡ್ವಂತಾಯ್.—ಯಾವಾಗ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಇರ ಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪರಿಪಾಲಕ, ಸರ್ಕೀಲರ್ ಪ್ರಕಾರ ಬರೇ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲೂ ನೋಟೀಸ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವಾಗ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎವಾದ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ, ಇತ್ಯರ್ಥವಾದ ತಕ್ಷಣವೇ ನೋಟೀಸ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದರ ಒಂದು ನಕಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಮಿಕನಿಗೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಪೋಸ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಂಥ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಮತ್ತು ಯಾವರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅವಾರ್ಡ್ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ಗಾಗಿ ೨೦೧ ಜನರು ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ೧೨೪ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತೀರಿ, ಇನ್ನು ೭೭ ಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಉಳಿದಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಅವಾರ್ಡ್ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಯಾವ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ವಿಭಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.*** ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಾನು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ವರ್ಷದ್ದು ನೋಡುವುದಾದರೆ ೫೮ ಜನ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ೪೬ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಆದರೆ ೧೨ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಾಯಿ ತಪ್ಪಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಡಿದ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಆಡ್ವಂತಾಯ್.—ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಜಡ್ಡು ಪುನೋಭಾವ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೋದ ಸಲ ಅವಾರ್ಡ್ ಎಷ್ಟು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟು ಇಂಪ್ಲಿ

*** ಈ ಪದಗಳನ್ನು ವೈಸ್-ಚೇರ್ಮನ್‌ರವರ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಕಡತದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಇದರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಫೇರ್‌ಮನ್.—ಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತಾಯರವರೇ ನಿಮ್ಮ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಇರುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹಿಡಿತ ಇರಬೇಕು. ನೀವು ಈಗ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಳಸಿದ ಪದಗಳು ಅನ್-ಪಾರ್ಟಿಮೆಂಟ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಪದಗಳನ್ನು ಕಡತದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆ ರೀತಿಯ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಆಡಳಿತಾಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಪೋಲಿಸ್‌ನವರು ಕಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಧಾವಿಸುತ್ತಾರೆ ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಮಾಡುವಂಥ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕಿಂತರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಂದರೆ ಬರೀ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ದುಡಿದು ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊರೆಯತಕ್ಕಂಥವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕನಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕಾದಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ವಿವಾದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ವಿವಾದ ಬೇಗನೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೆ ಕಟ್ಟ ಕಡೆಗೆ ಆತ ನೇರವಾಗಿ ಮುಷ್ಕರದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಡನೆ ಅಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸ್‌ನವರ ಪ್ರವೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪೋಲಿಸ್‌ನವರ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿವಾದ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಲು ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರ್ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ವಿವಾದ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತಾಯರವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪೋಲಿಸ್‌ನವರನ್ನು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೇನು ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಹ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೂ ಅಪಾರವಾದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿಂತು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿವೆಂಟಿವ್ ಮೆಷರ್‌ಗಾಗಿ ಪೋಲಿಸ್‌ನವರನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ತಾವೇ ನೆಗೋಸಿಯೇಷನ್ ಮೂಲಕ, ಕನ್‌ಸಲ್ಟೇಷನ್ ಮೂಲಕ, ಡಿಸ್‌ಷನ್ ಮೂಲಕ ಆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಆಡಳಿತಾಯ.—ನೀವು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬರ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ವಿವಾದ ಎದ್ದಾಗ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪೋಲಿಸ್‌ನವರ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ, ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರವಾಗಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬಾರದು? ವಂನಡ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗ ಇದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ಇಂಡಿವಿಜಯಲ್ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ಸ್ ಯಾವುದು ಇದೆ, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಟರ್ಮಿನೇಷನ್ಸ್, ಡಿಸ್‌ಮಿಸಲ್, ರಿಟ್ರಿಂಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಈವಾಗ ಇರುವಂಥ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಲೇಬರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲೇಬರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ವಿವಾದ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಾಲಿಕ ಬಂದು ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿ ಕನ್ಸಲ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆಯಾಗಿ ಲೇಬರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಸಾಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಇಂಥ ಸಾವಿರಾರು ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕಟ್ಟಕಡೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಲೇಬರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಬಂದನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಲೆದು ಕಾರ್ಮಿಕನ

ಚಪ್ಪಲಿಗಳು ಸವೆದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಬೇಸತ್ತು ಅವನು ಇದರ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುವುದನ್ನೇ ಬಿಡುವಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ ರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಮುಂತಾದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಈ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್‌ಗಳು ಏನಿವೆ, ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಲೇಬರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಆಶ್ರಯ ಇಲ್ಲದೇನೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿನ ಮೊರೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಕಾನೂನು ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನೂ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠವೇತನ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಘೋಷಣೆಯನ್ನೂ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಈ ಮಾಲೀಕರುಗಳು ಕೋರ್ಟಿನ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಂದುತ್ತಾರೆ. ಏಳು ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೆನೆಗಂದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಈ ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಆಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಒಂಬತ್ತನೇ ಷೆಡೂಲಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಾವು ಒತ್ತಡ ಹಾಕಬೇಕು. ಲೇಬರ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರರುಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಎತ್ತಿ ಫಿನ್‌ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ವನ್ನು ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವಂತೆ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ, ಮೊನ್ನೆ ತಾವು ಕನಿಷ್ಠವೇತನವನ್ನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ. ಇದನ್ನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಬಹುಶಃ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವಾಗ, ಕನಿಷ್ಠ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯದು ಕನಿಷ್ಠವೇತನವಾಗಿದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ೧೪ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ೧೭.೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ೧೫.೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದನ್ನು ೯ ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಮಿನಿಮಮ್ ವೇಜಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ೧೨ ರೂಪಾಯಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಅದನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಮಾಡಿ ೯ ರೂಪಾಯಿಗೆ ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಬಂದಿರುವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೮೭ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು, ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಇರಬಹುದು, ಇಷ್ಟು ಮಂದಿ ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೋದಸಲ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇರಳದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಉದಯವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದು ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠವೇತನವನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಪುನಃ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಿಗುವಂಥ ಕನಿಷ್ಠವೇತನವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಅನೇಕ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ, ಅಸಂಘಟಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಟೆನ್ ಅಂಡ್ ಮೆಟಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು, ಹೇರ್ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಬ್ಯೂಟಿ ಪಾರ್ಲರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಡಿಸ್‌ಲೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ಬಂಕ್ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ, ಹಣ್ಣು ತರಕಾರಿ ಮಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ, ಎಷ್ಟೊಂದು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ಹೊಸ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಚಮಟಿ ತೋಳಿಬೀಳಿ ಅಂದರೆ ತಲೆಮೇಲೆ ಭಾರ ಹೊರುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕನಿಷ್ಠವೇತನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಂದು ಕನಿಷ್ಠವೇತನವನ್ನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೨೪೦ ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಗಳಿಕೆ ರಜೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ೨೩೨ ಅಥವಾ ೨೩೯ ದಿವಸ ಆತ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಅವನಿಗೆ ಈ ರಜೆ ಏನಿದೆ, ಅದು ಖೋತಾ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಜನವರಿ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೩೧ ರೊಳಗಡೆ ೬ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ೨೦ ದಿವಸಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದಿವಸದಂತೆ ಗಳಿಕೆ ರಜೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಬ್‌ಡೈಕ್ಷರೇ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಷ್ಟು. ಈ ಒಂದು ಕಾನೂನು

ಯಾವುದಿದೆ, ಇದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ, ಕೆಲವೊಂದು ತತ್ತ್ವದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ೨೦ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಸಂಬಳರಹಿತ ರಜೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ಎಂದರೆ, ಈಗ ಮೇ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ಘೂಲೋಕದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ದಿನ. ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರ ದಿನಾಚರಣೆ ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಆ ದಿನವನ್ನು ರಜೆಯೆಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಯಾವ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಈ ರಜಾದಿನದ ಸೌಲಭ್ಯ ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ, ಅದರಂತೆ ಈ ಒಂದು ದಿನವನ್ನು ಕೂಡ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನಾಚರಣೆ ಈಗ ಒಂಬತ್ತು ದಿವಸಗಳೇನಿವೆ, ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹತ್ತಿ ದಿವಸಗಳೆಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೩-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ಹಲವು ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದಂಥ ತೀರ್ಪುಗಳು ಬಂದ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೇ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ರಜಾ ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಅದು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಹಿತ ರಜಾ ಆಗದೆ ಸಂಬಳರಹಿತ ರಜೆ ಆಗಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇ.ಎಸ್.ಐ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಏನಿವೆ, ಇದರ ರೀಜನಲ್ ಆಡ್ವೈಸರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಚೇರ್ಮನ್ ಸಹ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಕೂಡ ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇ.ಎಸ್.ಐ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನಿದೆ, ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಬೇಸರದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮೊನ್ನೆ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕ ತನ್ನ ದೇಹದ ಎಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಆತನ ಬಲಭಾಗವನ್ನು ಕೊಯ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಇಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇಕೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ? ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಲಂಚಾವತಾರ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕ ಆಸ್ಪತ್ರ್ಯದ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಜಿಕೇಟ್ ಮಾಡಲು ಇ.ಎಸ್.ಐ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋದರೆ ಮಾಮೂಲಿ ಎಂದು ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ದಿವಸದ ರಜೆಯ ಸರ್ಜಿಕೇಟ್‌ಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಮಾಮೂಲಿ ಕೊಡಬೇಕು, ೭ ದಿವಸಗಳ ರಜೆಯ ಸರ್ಜಿಕೇಟ್‌ಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಾಮೂಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಇ.ಎಸ್.ಐ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಮಾಮೂಲಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಬೇರೆ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಅಡ್ಡಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಂಗಳು ಈ ಜಾಗದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಾತೃ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೋಗಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಬೇರು, ಅಲದ ಮರದ ಬೇರಿಗಿಂತಲೂ.....

ಚೇರ್ಮನ್.—ಇ.ಎಸ್.ಐ. ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಕಷ್ಟ ಏನೆಂಬುದು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ಶಾಣಪ್ಪ.—ಆದರೆ ತಾವು ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಓರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ಅನೇಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಸರ್ಜಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಏನಾದರೂ ಸರ್ಜಿಕೇಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ದೂರುಗಳು ನನಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಈಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡರು ಸಹ ನಮಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕು. ಈ ಸಲ ಓಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಲೀವ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾಯಿಲೆ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಪಡೆಯಲು ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತರಬೇಡಿ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರವೂ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಮ್. ಆಡ್ವಂತಾಯ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡರುಗಳ ಸಹಕಾರ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಲಂಚರಹಿತ ಇಲಾಖೆಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲು ತಾವು ತುಂಬಾ ಶ್ರಮವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಈ ಇ.ಎಸ್.ಐ, ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿಡೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ ೧೯೮೧-೮೨ರಲ್ಲಿ ಆಪರೇಟ್ ೧೨.೧ ಇದ್ದರೆ ಆಲ್-ಇಂಡಿಯಾ ಆಪರೇಟ್ ೭.೨ ಇತ್ತು. ಅದೇರೀತಿ ೧೯೮೪ ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಆಪರೇಟ್ ೧೧.೨೭ ಇದ್ದರೆ ಆಲ್-ಇಂಡಿಯಾ ಆಪರೇಟ್ ೬.೧೨ ಇತ್ತು. ಇದು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚಲು ಕಾರಣವೇನು? ಇಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಆಲ್-ಇಂಡಿಯಾ ಆಪರೇಟ್‌ಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನೀವು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಕ್ರೀಮ್-ಲೈನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದಂಥ ಕೇಡರ್‌ನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಲಿ, ಯಾರೇ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ನೀವು ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಅದ್ವೈತ ಪೀಠದಲ್ಲಿರುವ ತಾವು ಮಾಜಿ ಎಸ್.ಐ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಕೆಲವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಒಂದು ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ೪೦ ಸಾವಿರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಘಡರೇಷನ್‌ಗಳಿವೆ. ಐ.ಎಸ್.ಟಿ.ಯು.ಸಿಗಿ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಘಡರೇಷನ್ ಇದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದಂಥ ಘಡರೇಷನ್ ಇದೆ. ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಈ ಘಡರೇಷನ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿ ಅವರ ಅನೇಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ೫ ವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್ ಅಂಡರ್‌ಟೇಕಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ೩ ರಿಂದ ೪ ವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಆಗುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೫ ವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಆಗುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೫ ವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕೆಟ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ೫ ವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಹೊಸ ಜರಿತ್ರೆಯನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವಧಿ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಅವರ ಜೊತೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದೆಂಬ ಸಂಶಯ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ನಾವು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣರಲ್ಲ. ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಇಂತಹ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಡುವೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರ ಮೇಲೂ ಒತ್ತಾಯ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಆಡ್ವಂತಾಯ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮದು ಸಹ ಹಿರಿಯ ಪಾತ್ರ ಇದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಲೀಕರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ನಡುವೆ ಆಗುವುದು ಪುರೋಹಿತರಾಗುತ್ತೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ೫ ವರ್ಷಗಳ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದು ನೀತಿ ಮತ್ತು ತತ್ವದ ನೆಲೆ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗದ ಆಡಳಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ಖಾಸಗಿ ರಂಗದ

ವರಿಗೆ ಮಾಡಲ್ ಅಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಆಗುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೫ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದರೆ, ಇಂತಹ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಂಥ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ತಾವು ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಾಂಧವ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವರ್ಷದ ಒಪ್ಪಂದ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ೪ ವರ್ಷದ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತಾವು ಬೀರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಷಯ, ಮೈಸೂರು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಏನು ಇದೆ, ಇದು ಒಂದು ಸಿಕ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ಎಂಬುದಾಗಿ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಿಕ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಮೈಸೂರು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಿಕ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್ ಆಕ್ಟ್ ಏನು ಇದೆ, ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೇವಲ ೨ ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ೨ ವರ್ಷದ ಪೀರಿಯಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಈ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಈಗಾಗಲೇ ೬ ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ೬ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್ ಆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಿಕ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್ ಆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಈ ಕಂಪನಿಯನ್ನೂ ದೂರ ಮಾಡಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖೇನ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರು ೪೦ ಟೆಕ್ನಿಟೈಲ್ ಮಿಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಿರುವ ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ಗಳು ಯಾವುವು ಇವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟ್ರಿಪಾರ್ಟಿಟ್ (Tripartite) ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ದಿನಾಂಕ ೩೧-೧೨-೧೯೮೩ರಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪೈರ್ ಆಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು Tripartite ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರವರಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿ, ಟೆಕ್ನಿಟೈಲ್ ಮಿಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಟ್ರಿಪಾರ್ಟಿಟ್ ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಟ್ರಿಪಾರ್ಟಿಟ್ ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ದಿನಾಂಕ ೧೪-೬-೧೯೮೩ರಂದು ಆಗಿತ್ತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಅದೇ ಸೆಟಲ್ ಮೆಂಟ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೌಕರರಿಗೆ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಬಿಎಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟೂವರೆ ಸಾವಿರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹಲವಾರು ಟೆಕ್ನಿಟೈಲ್ ಮಿಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಕ್ಟಾರ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಬಳ ಇಲ್ಲದೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಿರಣಿಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೌಕರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕಾದಂಥ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇವರ ಕಡೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಅನೇಕ ಈ ತರಹ ಕಾರ್ಮಿಕ ಶೋಷಕರಾದ ಕಂಪನಿ ಮಾಲೀಕರುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಅಸ್ತ್ರಗಳು ಇವೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೂ ಸಹ ಇದೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಆ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಮೊರೆಗೆ ತೆಗೆದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಅದನ್ನು ಹೊರೆಗೆ ತೆಗೆದು ಮಾಲೀಕರ ವಿರುದ್ಧ ಬಿಡಬೇಕು. ದಿನಾಂಕ ೧-೬-೧೯೮೩ರಂದು ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಮಿಕನಿಗೂ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೨೬ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ

ಸಿಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಅವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಶಾಂತಿಯಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾವುಗಳು ಇದನ್ನೂ ಸಹ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

(ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯೆಯವರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್‌ರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮುಚ್ಚಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆಲೆಂಬಿಕ ಗ್ಯಾಸ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯು ಮುಚ್ಚಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳಾಯಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನೂ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಆಲೆಂಬಿಕ ಗ್ಯಾಸ್ ಕಂಪನಿಯ ಮಾಲೀಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಗಂಜರಾತ್‌ಗೆ ರಾತ್ನೋ ರಾತ್ರಿ ಹೋಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅವನು ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಓಡಿಹೋದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಬಹಳ ಅನಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿವಾದ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿವಾದ ಮೈಸೂರಿನ ಕೆ. ಆರ್. ಮಿಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡುವುದೇ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ತಮ್ಮದೇ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಠ್‌ರವರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ತಾವು ಪುನಃ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ಎದುರಿಗೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನೂ ಸಹ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸಹ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಕನ್‌ಸೆಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದಿರಿ. ಲೇಬರ್‌ಕಮಿಷನರ್‌ರವರನ್ನು ಆರ್‌ಬಿಟ್ರೇಟರ್‌ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಿರಿ, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ಒಪ್ಪಿವೆ. ಆದರೆ ಆ ಮಾಲೀಕನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ಎದ್ದಿಗಾರಿಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸಹ ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಸಹಿ ಆಯಿತು, ಆದರೂ ಆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆ.ಆರ್. ಮಿಲ್ಸ್‌ನ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಇದೆ, ಇದನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಈ ರೀತಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡುವುದೇ ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಕೆ.ಕೆ.ಎಲ್. ಮಿಲ್ಸ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದ್ದರೂ ಸುಮಾರು 250 ತಿಂಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಬಿಡುಪಿರಾಗಿದ್ದಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆನ್‌ಲೈನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಟ್ಟಿ ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾಲೀಕನನ್ನು ಅವ ಹಾಕಿದಂಥ ರಾಜ್ಯವಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಯಾವುದೂ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಂಥ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷೀನೆಯವರು ಮುಖೇನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಾಲೀಕನು ಹೊಂದಿರುವ 250 ಏಕರ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಪರ್‌ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಪರ್‌ಮಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ? ಅವನು ಸಹ ಮಾಡಿದ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಸೆಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಟೈಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರತ್ತಿತ್ತು. where there is a will, there is a way. ದಯಮಾಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅತಿ ಬೇಗನೆ ತಾವು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಬಗ್ಗಿದವರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗಂಧಾ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಈ ಡಿ.ಎ.ಯನ್ನು ಫ್ರೀಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಪುನಃ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಮೀರಿ, ಕೆಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆದ್ಯಂತ ಒಪ್ಪಂದ ಪುನಃ ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಎದುರಾಗದೆ, ಡಿ.ಎ. ಫ್ರೀಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹೊಸ ಶರತ್ತನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ಇದೆ ? ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೋಡ್ ಆಫ್ ಡಿಸಿಪ್ಲಿನ್ ಯಾವುದು ಇದೆ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ Evaluation and Implementation Committee ಅಂತ ಇದೆ. ಈ ಸಮಿತಿ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದು, ಈವರೆಗೆ ಸಭೆ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾವತ್ತು ಆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೈಗೆ

ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ರೋ ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೋರಾಟ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೋರಾಟ ಇಂತಹವುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ತರಬೇಕು. ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಒಂದು recognition of trade union ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಒಂದು voluntary code of Discipline in Industry. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾನೂನನ್ನು ತಾವು ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ವಿವಾದಗಳು ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬಿದ್ದಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಅತಿ ಬೇಗನೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣವು ನೆರವೇರುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಇದು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಶಿಸ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಯಭಾಗದ ಸಹಕಾರಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ವಜಾ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಪಾಲೇಕರ್ ಅವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಜರ್ನಲಿಸ್ಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೀರ್ಪು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಕನ್ನಡ ಕಾವಲು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಮತಿಯಿಂದಲೇ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ಪ್ರಪಂಚ ವಿಶ್ವವಾಣಿ, ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಜರ್ನಲಿಸ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಪಾಲೇಕರ್ ಅವಾರ್ಡ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಜಾನೆ, ಟೈಮ್ಸ್, ಆಫ್ ಡೆಕ್ಕನ್, ಚಿತ್ರದೀಪ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮಂಜುಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ತಾವುಗಳು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೆ ? ಇನ್ನು ತಾವು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ತಮ್ಮ ಪೇಜ್ ಡೀರಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ statistical Appendixನಲ್ಲಿ, ಈ ಅವಘಾತಗಳು ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇವೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಹೋದ ವರ್ಷ ೨೦ ಜನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅವಘಾತದಲ್ಲಿ ದುರ್ಮರಣಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈಸಲ ೩೦ ಜನ ಬಾಕ್ಸಾಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಲೇಬರ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು, ಬಾಯ್ಲರ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸುರತ್ಕಲ್ ಬಳಿಯ ಕಾಟಿಪಾಳ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಐ. ಟಿ. ಐ. ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚರಿತ್ರೆ ಇದೆ. ನವಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು, ವಜಗಾಂ, ಡಾಕ್, ಮಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆಗೊಬ್ಬರ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಕುದುರೆಮುಖಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರ ಗಣಿ, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಧಾರೆ ಎರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಳದಂತಹ ಚಿಕ್ಕಾಸನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕಾಟಿಪಾಳ್ವಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ಕುಟುಂಬಗಳು ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸಿವೆ. ಸಾಗುವಳಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಇವರು ಈಗ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಯುವಕರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಐ.ಟಿ.ಐ. ತರಬೇತು ಪಡೆದು ಇಂತಹ ತೆರಾಟರು ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು : ಅಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಕಾಟಿಪಾಳ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಹೇಳಿದರೂ, ಮನೆಗೊಂದು ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಆಯಿತು. ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ೧೯೪೩ರಲ್ಲಿ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಒಂದು ನೂದಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೭,೩೨,೧೨೦, ಅದು ೧೯೪೪ರಲ್ಲಿ ೭,೬೧,೯೯೩ ಮುಂದೆ ೧೯೪೫ರಲ್ಲಿ ೯,೨೪,೦೬೬ ಆಗಿದೆ. ಮನೆಗೊಂದು ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಜನರು ಹೇಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಆದರು ? ಇದು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ

ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಬಹುದು ? ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ೯ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದುದು ೧೮ ಲಕ್ಷಗಳು ಆಗಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಎಪ್ಪಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಈ ೩೪ ಸಾವಿರ ಜನರನ್ನು ತಾವು ನೋಟಿಫೈ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ; ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಅದು ೨,೩೧,೦೦೦ ಇದ್ದು ೧,೯೦,೦೦೦ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ. ತಾವು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಾವಿರ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ, ೧೨ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೨ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ತಾವುಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದಲೇ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಅವುಗಳೇ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಸರಕಾರ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ, ಅಂದರೆ ಈ ಆಪ್ರೆಂಟಿಸ್ ಬಗ್ಗೆ. ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆಪ್ರೆಂಟಿಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ ಕೆಳಗೆ, ಅದರ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಪ್ರೆಂಟಿಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇವರ ಶೋಷಣೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅವರು ಆಪ್ರೆಂಟಿಸ್‌ಶಿಪ್ ಮುಗಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವಂತಹ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಯಂತಹ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಇದರ ವತಿಯಿಂದಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೩-೩೦.೫. ಎಂ,

ಈ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಸಹ ಪರ್ಮನಂಟ್ ಆಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಎಷ್ಟೋ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕನ ಆಪ್ರೆಂಟಿಸ್ ತರಬೇತಿ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಮತ್ತೆ ಆಪ್ರೆಂಟಿಸ್ ಆಗಿಯೇ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೆವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಛೇರ್ಮನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸುಮಾರು ೧ ಗಂಟೆ ೦೫ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬೇಗ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಅಡ್ಡಂತಾಯ.—ಈ ಒಂದು ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ ರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ. ಇನ್ನು ನಾನು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಈ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೆರವು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತುಂಬಾ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಣದ ಉಪಯೋಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ದರೆ ತಾವು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಕೊಡುವವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತಾವೇತಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು. ಒಂದು ಗಾಡ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ ಅದೇನೆಂದರೆ, ದೇವರು ವರ ಕೊಟ್ಟರೋ ಪೂಜಾರಿ ಮಾತ್ರ, ವರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಹಾಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಯಾವ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿಯವರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಒಂದು ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಬೋನಸ್ ನೀತಿಯನ್ನು ೭೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೧೬೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಆರ್ಹತಾ ಸೀಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ೧೬೬೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಹಲವಾರು ಪ್ರಗತಿಪರವಾದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬೋನಸ್, ಎಂದು ಸಹ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ಒಂದು ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಸಹ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಮಾಡಲ್ ಎಪ್ಪಾಯ್ ಆಗಬೇಕು. ನಾನು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಚರಣೆಗೆ ತೆರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು

ಇದುವರೆವಿಗೂ ಮಾತವಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೀಯವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವೇದಾಂತ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೀಯವರೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾಶಕ್ತಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ತನ್ನದೇ ಆದಂಥ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ತನ್ನದೇ ಆದಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರತಿಫಲ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಮೇ ಒಂದನೇ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಮೇ ಡೇ ಎಂದು ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ಏನಿದೆ ಆ ಶಕ್ತಿಯ ಸಾಧನೆಗಳು ಏನಿವೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಸದನದ ಗವನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಆ ವರ್ಗ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಂಷರಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಅವರು ಏನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೋ ಆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗವೆಂದು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ತಾಂಪೇನೋ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೂ ಸಹ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಪುಟರ್ನಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ; ಎಂದರೆ ಜೀವಂತ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಲೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಪಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸೆಚಿಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ ನೊಂದಾಯಿಸಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಇನ್ನಿತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನೊಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವರು ೬೪೩೫ ಜನ ಮಾತ್ರ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು ಸುಮಾರು ೫೪೩ ಜನ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಪದವೀಧರರಾದವರು ನೊಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೭೪೫೩. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವೀಧರರು ಸುಮಾರು ೪೬೧೬ ಜನ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದವೀಧರರು ನೊಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೧೯೭. ಎಂದು ತಾವು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಯೋಜನಾ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಆ ರೀತಿ ಯೋಜನಾ ಬದ್ಧವಾದಂಥ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ನಿರಂದ್ರೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವಾಗ ಯೋಜನಾ ಬದ್ಧವಾದಂಥ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಹ ಮನವಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಯಾವ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಾವು ಯಾವುದೋ ಪಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯವೆಂದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗಿಂತ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಕುಶಲ ಕಲೆ ಅವರ ಕುಲ ಕಸಬು. ಇವರಿಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಒಂದಂಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನರೂ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗಿ, ಈ ಕುಶಲ ಕಲೆಯ ತರಬೇತಿ

ಪಡೆಯಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲಕೆಲ ಕೆಲ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಂ ವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವ ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಕೇವಲ ೨೧೨ ಮಾತ್ರ. ನೀವು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಪುರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿರ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಪಂಚಾಯತ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ತರಬೇತಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶೋಚನೀಯ. ದಯಮಾಡಿ ಮಹಿಳೆಯರೂ, ಕೂಡಾ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾಲಿನ ಮೇಲೆ ತಾವು ನಿಂತು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಕಾಲಿನಮೇಲೆ ತಾವು ನಿಂತು, ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅನಾದರಿಂದ ಈ ೨೧೨ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊನೇಪಕ್ಷ ೫೦೦ ಆದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ತರಬೇತಿ, ಇದು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಾದರೆ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ನಿರ್ದೋಗಿ ಯುವಕರು, ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಈ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದು ಅದರಿಂದ ವರ್ಕೆಷಾಪ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾದರೂ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗಿಂತ ಇಂತಹ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ, ಚಿಕ್ಕ, ಚಿಕ್ಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ೧೦-೧೫ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆ. ತಾವು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸಾಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ರೈತರು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಇಲ್ಲ. ಹಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ನಾಟಕಗಳಿರುವುದು ಇತ್ತಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಇವತ್ತು ರೈತನಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರ ರೈತರು ಇನ್ನೂ ಸಂಘಟಿತರಾಗಿಲ್ಲ. ಶೋಷಣೆ ಇದೆ ದಯಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿ, ರೈತರಿಗೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠವೇತನ ಸಿಗತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಹಾಶಕ್ತಿ ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರು. ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಗ್ನಿಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಇದೆ. ಅಸ್ತೋಸ್ತರವಾಗಿ, ನಾನು ತಾವು ಇವತ್ತು ಏನು ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ನನ್ನ ಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಏನಿದೆ ಇದು ಮಹತ್ತರವಾದ ಇಲಾಖೆ. ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮಹತ್ತರವಾದ ಇಲಾಖೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರನ್ನು ಮುಂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಇಲಾಖೆ ಇದು. ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂಥ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗವನ್ನು ಮೇಲೆ ತರುವಂತಹ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಇಲಾಖೆ ಏನಿದೆ ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಇಲಾಖೆ. ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಿಕಾಸ. ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೫೪೧.೬೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏನಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕು. ಇದು ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮಂಜೂರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಹಾಯ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದೂ, ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳು, ಈ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಭೋಜನ ಕೋಸ್ಟರ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೭೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಸಾಲದು. ಇದು ಹಿಂದೆ ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತು, ನೀವು ಬಂದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಇದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೊನೆಪಕ್ಷ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಾದರೂ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಖಾಸಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು, ಅನೇಕ ಜನರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದಯಮಾಡಿ, ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ಜನ ಇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಮಾಡುವಂಥ ಕೀಳು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕಾರ್ಯಮಗ್ನರಾಗಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳು ಇವೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ನಾವು ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಜನರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರಿಗಾಗಿ ಸ್ಟೇಷನ್ ಸ್ವಾಡ್ ಹಣ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಒಂದು ತಲುಪಿದೆಯೇ? ಅದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಚಿವರು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರಿಗಾಗಿ ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಣ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ? The money given by the Central Government should reach the people ಈ ಖಾಸಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಿಗೆ ತಾವು ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವು ಏತಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು? ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಖಾಸಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಏನು ಹಣ ವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಆ ಹಣದಲ್ಲೇ ನೀವೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ. Unless you take suitable action to remove these private hostels, things will not improve. ಇಲ್ಲಿಯಂತನಕ ಅವರ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಖಾಸಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಾವು ಪಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. You can have a check. You can inspect and catch hold of them and hang them. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ತಂದು ತೆಗೆತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆ ತಪ್ಪುಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರು ಈ ಜನರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷಮಿಸಬಾರದು. ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಾರ್ಷಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೬೦ ರಷ್ಟು ಅಂಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೆ ೭೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ೬೦ ಅಂಕಗಳಿಗೆ ೭೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಕೊಡುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಜನ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸರಿಸಮಾನರಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ ಅಂಥಹ ಜನರು ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರು ಉದ್ಧಾರಮಾರ್ಗವೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ೭೫ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ೧೨೫ ಮಾಡಿ ನೀವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಯೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅನ್ಯಮೂಲ್ಯ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಯೋಚಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂತೆ ಈ ಚರ್ಮ ಹದಮಾಡುವ, ಚರ್ಮ ಹೊರೆಯುವ, ಮೆಲ ಹೊರುವ ಮುಂತಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಅವರನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಅವರುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿರುವಂತೆ ೧೩೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸಲು

ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ನನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ಕಂಠಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಲ ಹೊರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೂ ಎದೆ ತಟ್ಟಿ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಶಹಭಾಸ್‌ಗಿರಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲ ಹೊರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

(ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷವಾಗಲಿ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಲ ಹೊರುವವರಿಗೆ ಚರ್ಮ ಹದ ಮಾಡುವವರಿಗೆ, ಚರ್ಮ ಸಲಿಯುವವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಇವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೩೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಜನರು ಇದರಲ್ಲೇ? ಇಂಥ ಜನರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹುಡುಕಿ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಿ. ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಜನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. To tell you frankly. Try to find out the exploited people. They want to keep these people under blindness. Make a survey of this community, of this exploited class. Make a survey of this class. ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ಇದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೧೩೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಚರ್ನಾ ಹದ ಮಾಡುವವರು, ಮಲ ಹೊರುವವರು, ಚರ್ಮ ಹೊಲಿಯುವವರು ಇವರುಗಳು ಸಮಾಜದ ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿ ಸಂತುಲಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತೀರಾ? ೧೩೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲವು ಜನರಿಗೆ ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯದ ಜನ ಇನ್ನೂ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ಒಂದು ಶಾಪ ಏನು ಇದೆ ಈ ಶಾಪದಿಂದ ಏನೋಚನೆ ಆಗತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರು ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದರೆ ಬಹುಮಾನದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿಯವರಿಗೆ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಿಯುಸಿಯವರಿಗೆ ೭೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪದವೀಧರರಿಗೆ ೧,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು, ಕಾನೂನು ಪದವೀಧರರಿಗೆ, ೧,೧೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ೧,೨೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಹುಮಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಹುಮಾನದ ಹಣ ಏನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಅದು ಭವಿಷ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ, ನೀವು ಏನೂ ಪ್ರಸ್ತುತವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತೇನೂ ಅವರು ರ‍್ಯಾಂಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ೧,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬೇರೆ ತರಗತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವನಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಇದೆಯೇ? ನೀವು ಕೊಡುವ ಹಣದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನು ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಆ ತರಗತಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಸ್ತುತಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ತಾವು ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಈ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೊಲಿಗೆ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಯಾರು ಯಾರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಒಂದು ಸಾವಿರ. ಎರಡು ಸಾವಿರ. ಮೂರು ಸಾವಿರ ಜನ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಇದರಿಂದ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವುದೂ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹೊಲಿಗೆ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ನಿವೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ

ವನ್ಯ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಮನೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾರೆಯೇ? ಒಂದು ಕಾಲವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಜಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಂಹಿಕೆಯರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರ ಮಧ್ಯೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಜನರ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ಸಂಕಟ ಗೊತ್ತುಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಆ ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಕಷ್ಟ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ವೃತ್ತಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

೪-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಈಗ ನೀವು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಷಣ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಹನಿಮೂನ್‌ಗೆ ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈವೂತ್ತಿನ ದಿವಸವೂ ಈ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಆದವರನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದೂರ ಇಡತಕ್ಕಂಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ೧೯೮೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲೂ ಈ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾದವರನ್ನು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೮೦ರಷ್ಟು ಜನರು ದೂರ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಇವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯರಿಗೆ ಒಂದು ಭದ್ರತೆಯ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ. ಅವರು ಜೀವನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಹಣ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಭದ್ರತೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಗಂಡನಿಗಾದರೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ ಇಲ್ಲವೇ ಹೆಂಡತಿಗಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ. ಅವರ ಅವರು ಜೀವನವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಅವರಿಗೆ ೫-೬ ಸಾವಿರ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಖರ್ಚಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಆತನಿಗೆ ೨-೩ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮಹತ್‌ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ.—ಹಾಗೆಯೇ ಪೆಡ್ಯೂಲ್ ಕಾಸ್‌ನವರನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಬೇಗ ಮಂಗಿಸಲಿ ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ ಮಧ್ಯೆ ಡಿಸ್ಕರ್ಬ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ವೇದಾಂತ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ —ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಒಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂಥಾ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಎಲ್ಲರವರಿಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇವರುಗಳು ಮುಂದುವರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಕಾಣುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವೆಚ್ಚಗಳ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗ ಏನು ಇದೆ ಇವರೂ ಸಹ ಮುಂದುವರಿದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಗೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಭಾವೈಕತೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಒರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗ ಏನು ಇದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮವನ್ನು ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತಾವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಾವೈಕತೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ದಂಡನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದೂರ ಇದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಏನು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಅದುದರಿಂದ ಹಾಸು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಮೆರಗು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಹಣ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕು. ತಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಆಸೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜಪ್ಪನವರು ಬೆನ್ನತಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈವೃತ್ತಿ ನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಏನು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಕಾಲಾತಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ, ಅದು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಗತಿ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು, ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಹಣವನ್ನು ಸದ್ವಿಧಾನೋದ್ದೇಶವಾಗಿ ಹಾಗೆ, ತಾವು ಆ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಈಗ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI MUKTHARUNNISSA BEGUM (Narasimharaja).— Respected Speaker Sir, first of all, I thank you very much for giving me an opportunity to speak a few words on the demands for grants relating to Social Welfare and Women and Child Welfare Departments moved by the Hon'ble Minister for Social Welfare for the consideration and passing by this August House.

The Department of Social Welfare is a very important department and also a very big department. Indeed it has been accepted by the Government that it is a major department. This important department is dealing with welfare activities of SCs/STs Backward Classes, minorities Women and Children. When we see the funds earmarked for this vast department, I don't know how can it be possible for this department to carry on its various welfare activities with this meagre amount. This department has to implement various welfare programmes. I would give one example, The sanctioned strength of doctors is 34 whereas only 26 doctors are working in this Women and Child Welfare Department. In the been of Group 'C' employees, there is a provision of 3353 but whereas 3133 employees are actually working and the remaining 220 posts are vacant. Why these posts have not been filled? I am sorry to say that there is partiality in the matter of distribution of funds between this department and other departments. I therefore request the Hon'ble Minister to see that more funds are earmarked for this department and also to see that the remaining 220 posts are filled up early.

When our Congress Government was there, Mr. Patil saw was the Social Welfare Minister and again when the Janata Government came to power, he has been given the same portfolio. Therefore, he has gained vast experience in dealing with this department and I don't know why he has not been able to do more work to help the poor people and also women and children for whose benefit this department has been established. I would bring to the kind attention of the Hon'ble Minister that the woman-folk are suffering a lot and it is necessary to render help and assistance by this department. I suggest that the Working Women Hostels should be opened in all district Headquarters besides opening these hostels in more numbers in big cities like Bangalore, Mysore, Hubli-Dharwad, or Gulbarga, considering the population of each City. Sir, in big Cities like Bangalore, working women are finding it very difficult to live since they have to pay an abnormal rent for a small room. Therefore, my suggestion is, the Government i.e., this Department should open more and more Working Women Hostels in big Cities to help the working women.

Then, Sir, maternity allowance is being paid to the expected mothers. They give Rs.100 only p.m. What can they do with Rs.100 now a days when the cost of nourished food has gone very high? I suggest the Hon'ble Minister to enhance this amount to atleast Rs. 250 to enable this expected mothers to take nourished food. You have been giving mangala sutras and nobody will be benefitted. People have become confused about it whether to use it or not. It is a sacred one and there is a confusion among the wives whether the Government will take it back if the husband dies. This has created lot of confusion among the people. It is better to stop giving mangala sutras and utilise that amount by enhancing this maternity allowance from Rs. 100 to Rs- 250 p.m. to the expectant mothers. I also request to start working women hostel and also grants may be provided. Sir, the Department has arranged ten marriages. I want to ask is it only 10 poor people were in Karnataka. Therefore, you should give more publicity so that more and more people can take benefit. Sir, Social Welfare Department is a major Department, everybody accepts it. For the development of women and child welfare attention should be given for unemployed under employed unmarried women. Programmes should be chalked out. At least three hostels should be opened in each district. Additional care should be given to the girls discharged from remand homes. Please keep them in very good atmosphere. They should not be neglected stating that they are bad girls. Destitute homes and physically handicapped training centres should be opened.

To take proper care of working women a special centre should be opened. I learnt that about 300 lady constables have been appointed. Though the percentage of women population is 53. in this Home Department adequate representation has not been given. Home Minister is also sitting here. Sir, it is very meagre. I think you have no interest to take more lady constables in your Department.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—In local authorities we have reserved 2 per cent seats for women.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಈ ವರ್ಷ ೫ ಜನ ಲೇಡಿ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್, ೫ ಜನ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಲೇಡಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇವರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹೆಡ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆದೇಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—೫೩ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಲೇಡಿ ಕ್ಲಾಂಕಿಡೇಟ್ಸ್ ನಮಗೇಡ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ೨೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ನಮಗೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿಗ್ಲಾನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

SMT. MUKTHARUNNISA —Sir, I also request you to open more training centres in each district Destitute Homes. Then Sir, there is a provision of Rs. 146.57 crores for special component plan. But no definite programmes for the welfare of tribal people are mentioned here.

Tribal people are also very important. In H. D. Kote, T. Narasipur, there is more tribal population. Government should take up effective programmes for their welfare, especially for the education of their children. The children of the tribal people are neglected in all programmes partly like "Earn while you learn" programmes. It is also very necessary to set up a Directorate for the Scheduled Tribe, which is very important. There should be a separate Directorate for the Scheduled Tribe people on permanent basis from this year. In connection with the children programme, it is mentioned in the report that Special Nutrition Food Centres are opened for the children. It is a good programme. This programme was started in 1976. I was the first lady to implement this programme in Mysore. Nowadays, wherever we go, many centres are closed and many centres in Mysore District, are also closed. The closure of these centres may be due to corruption charges. I appeal to the Hon'ble Minister to depute his officers to these centres, investigate the charges and see that the centres are opened immediately. since this is a very good programme for the children.

As regards Balbhavans for children in Karnataka I find that there are only two Balbhavans in Karnataka, one at Mysore and one in

Bangalore. What about Belgaum Mangalore, and Gulbarga where there are no Balbhavans and the children are deprived of their enjoyments? I request the Hon'ble Minister to see that Balbhavans are opened immediately in every District like, Mysore, Bangalore, Shimoga, Belgaum, Gulbarga, Bijapur etc., in the best interest of the children

I now request my friend, the hon'ble lady Minister Dr. Pushpavathi, to advertise in the paper and take the list of the Samajas, Voluntary organisations in Karnataka. You can have the list in the Education Department as well as in the Social Welfare Department. I would suggest to post the literature in regard to the various programmes and schemes meant for the welfare of the women and children in the Social Welfare Department, to each of these Samajas and voluntary organisations. This will definitely enlighten the women and the children. I am suggesting this because substantial portion of money is getting lapsed in the Department and last year, Hon'ble Minister Sri V. L. Patil, admitted that money in this Department is being lapsed. You are getting money from the Central Government and there are so many good schemes and the people are not coming forward to utilise the said schemes as they are unaware of these programmes. I once again request the lady Minister to give a wide publicity to these schemes and programmes.

As regards Recruitment Committees, I would request the Hon'ble Minister to please constitute the Committees and while making selections, please see that local ladies are included in the list, since I find that only ladies from Bangalore are being selected. I request you to kindly do justice by including ladies from all the districts.

I also request my learned Professor to see that more money is given to the Social Welfare Department so that the people from the Scheduled Caste/Scheduled Tribe and the Backward Classes are benefitted. With these few words, I thank the Chair for having given me this opportunity to speak.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ (ಬೇಲೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿನದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೦, ೬೧, ೬೨, ೬೩, ೬೪ ಮತ್ತು ೬೫ ಇವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅವಗಾಹನೆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಾನು ಚರ್ಚೆಗೆ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದ ಇಲಾಖೆ ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ. ಈ ಮಹತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ವರ್ಗ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ ಅಂತಹ ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಮಹಿಳಾ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ

ಇಲಾಖೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಉಪ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿನ ನಾವು ಅವಲೋಕಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೯೮೦ ಸೆನ್‌ಸಸ್ ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ೭೦ ಲಕ್ಷ ಜನ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ಬರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡೆ ೨೦ರಷ್ಟು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ನಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಯಗತದಲ್ಲಿ ವಿಕಲಬವಾದ ರೀತಿ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ವಿಫಲವಾದವು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಜನಾಂಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಇವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಮುಂದೆ ತರಬೇತಾಗುತ್ತದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರದೆ ಹೋದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂಗ ಇರಬೇಕು. ಈ ಅಂಗಗಳು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳು ಬಹುಶಃ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ನಾವು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಆಗ ಆ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಾನ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೪-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಸಂಖ್ಯೆ ಏನೇನು ಸಾಲದು. ಅದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ವರ್ಷ ೧೦೦ ಪ್ರಿಯಾನಿವರ್ಸಿಟಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಕರವಾದ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಿಯಾನಿವರ್ಸಿಟಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ವಿಭಾಗಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಔಸ್ತುಮಿಕ ಪೂರ್ವಪಣಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳೆಂದು ನಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊನೇ ಪಕ್ಷ ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಲವು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಎಂದು ಸೆಪರೇಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಹಾಗೆ ಇರಬಾರದು. ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗದ ಮಕ್ಕಳೂ ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಪ್ರಿಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟು ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅನ್ನು ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಸೇರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಖಾಸಗಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿನ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನಾಗಿರುವೆಯೆಂದರೆ, ಬಹಳಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ

ಕೊಡ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತವೆಂದು ನಾನು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ. ಇದಿಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು. ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಯೋಜನಾ ರೀತ್ಯೆ ನಾವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಬಡ ವರ್ಗ ಮೇಲೆ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅಡಚಣೆ ಇದೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ೧೯೮೧ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಂಧಪುರ್ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಶೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು, ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪಂಪಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳವರ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಯಿಸುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅದು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇರೆಗೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಫಿಸಿಲಿಟೀಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಇದೆ ಆದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಜಮೀನು ಇರುವುದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಎಕರೆ ಮೂರು ಗುಂಟೆ ಮಾತ್ರ. ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಅದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಘಟಕದ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಬಹಳಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಯಾರಿಗಾಗಿ ಇದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರಿಗಾಗಿ ಕ್ಯಾಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೊಂದು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹರಿಜನ ವಾಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೋಗಿ ಇಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯ ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಯಮ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೇಷನ್‌ನನ್ನು ೧೦ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಎಂದು ಏನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೧೨ ಸಾವಿರ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದವರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಒಬ್ಬ ಜವಾನನಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ೧೦ ಸಾವಿರ ಬರುತ್ತದೆ. ವೇ ಕಮಿಷನ್ ಬಂದರೆ ಸುಮಾರು ೧೫ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಜವಾನನ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಗಾರನಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅವನ ಆದಾಯ ೮೦೦ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಏನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೊನೇ ಪಕ್ಷ ೨೫ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಂತರ ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಎನ್‌ಕರೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಹಾಗಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ಇಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹವಾದವರು ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣದ ಆಸೆಗೋ ಏನೋ ಕೆಲವರು ಅಂತರ ಜಾತಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಬೇಕೆಂದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಿರೂಪದ. ಈ ಅಂತರ ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಯಾರು ಅಪ್ರೆಂಸರ್ ಗಿರಿಯನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕಿ ಕೊನೇ ಪಕ್ಷ ಅಕ್ಕಿ, ಅಥವಾ ಅಕ್ಕಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಮದುವೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಮಂತ್ರಿಗೃಹದ ಹಿಡಿದು, ಶಾಸಕರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ಯಾರು ಅವರನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ನಿಂದನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಮಾಡಿದಾಗ ಈ ನಿಂಧನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಅಂತರ ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹವಾದವರಿಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ಸಹಾಯಧನವೆಂದು ಏನು ಶೋಡುತ್ತೀರಿ, ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆಕೆಗೆ ಅಥವಾ ಆತನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಆಗ ಈ ಯೋಜನೆಗಳೆನಿಸಬೇಕು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ

ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಬಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಮಂಖಾಂತರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯೋಜನೆಗಳು ಫಲವಾರು ಇವೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಮಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಬ್ಬ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿ ಇರಬೇಕು. ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಇರಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೆಲಸ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ, ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಹುಡುಗರಿಗೆ ೫೦-೭೫-೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಏನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಏನೇನು ಸಾಲದು, ೧೯೭೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ಷಾರ ಆಗಬೇಕು, ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮೈ ಸೋಪು, ಬಟ್ಟೆ ಸೋಪು ಎಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅಷ್ಟರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಈಗಲೂ ಕೂಡ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದನ್ನು ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಸಿ.ಆರ್.ಸಿ. ಸೆಲ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದಂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಕೋಟಾ ಜಾತಿ ಪತ್ರ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವ ವನಿಗೂ ಭಯ ಇಲ್ಲ, ಈ ಸರ್ಚಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೂ ಭಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿ ಇದನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಅವರ ಜಾತಿ ಯಾವುದು ಎಂದು. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಾನೂನು ತೊಡಕು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಇದನ್ನು ನೀಡಿದವನಿಗೂ, ಪಡೆದವ ನಿಗೂ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ವಂದನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ ದವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ನೆರವು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಬ್ಬ ರಂತೆ ಕಾನೂನು ಸಲಹೆಗಾರರಿದ್ದಾರೆ, ಒಬ್ಬರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಾನೂನು ಸಹಾಯ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಕೀಲರಾಗಳನ್ನು ಇಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾ, ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ (ಯಾಲಹಂಕ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹೋದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ಅನುಸರಿಸಿತ ವರ್ಗಗಳ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದವರ ಕೈಗೆ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಇವತ್ತು ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದವರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಹೋಂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆ ಹೊರತು, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲ. ಇವರಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೊಂದು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುವಂಥ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಪ್ಲಾನ್ ಸ್ಕೀಂ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರೂ ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಲೇಬರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜನೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾನ್ ಸ್ಕೀಂಗಳು ಇವೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೨೮.೦೭ ಕೋಟಿರೂಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೬-೮೭ರಲ್ಲಿ ೨೯.೦೭ ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಕೀಂಗಳು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಸೇವೆಗಳು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನಿಗಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥದಲ್ಲಿ, ೩.೦೪ ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಸಾರಿ ೫.೭೯ ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಪ್ಲಾನ್ ಸ್ಕೀಂಗಳಲ್ಲಿ ೩೬.೫೬ ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೇಂದ್ರ

ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ್ದೂ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಡಿಕ್ಟೇಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಎಸ್ಸಿ ಮೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೯೫೬-೫೭ರದು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ೨.೨೦ ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವುದೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನು ಎಂದರೆ, ನಾನು ತಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಸ್ಸಿ ಎಸ್ಸಿಯವರಿಗೆ, ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಏನೊಂದು ಇಲಾಖೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಹಣ, ಹಾಕಿಕೊಂಡಂಥ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದವುಗಳು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 'ಸ್ಟೆಪಲ್' ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಸ್ಕೀಂ ನಲ್ಲಿ ೪೨.೩೬ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಕೇವಲ ೨.೩೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಂದ್ರದ ಹಣ, ಕೇಂದ್ರದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನಾವು ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ, ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಯವರು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಕೋಟಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಪ್ರಾ ಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೂಪರ್ ಟ್ರಂ ಸ್ಟೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಬಿ.ಡಿ.ಎ. ಅಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೂಪರ್ ಟ್ರಂ ಸ್ಟೇಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ, ಸಮಾಜದ ಜೀವನವನ್ನೇ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವಂಥ, ಇಲಾಖೆಗೆ, ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವಂಥ ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಸರಿಯಾದವರು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ದೇಶ ಪ್ರೇಮವೃದ್ಧ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಷ್ಟ್ರಯೋಜಕರಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಇರಬಹುದು. ಅವರಿಂದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪೂರೈ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಡಿಕ್ಟೇಟ್ ಎಸ್ಸಿ ಮೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೯೫೬-೫೭ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಯೋಜನೇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಎಸ್ಸಿ ಎಸ್ಸಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ೧೯೫೬-೫೭ರಲ್ಲಿ ೨.೫೦ ಲಕ್ಷ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ೧೯೫೬-೫೭ರಲ್ಲಿ ೨.೧೩ ಲಕ್ಷ ಬಂಡವಾಳ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ೧೯೫೬-೫೭ರಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಳಗೆ ೪೦ ಲಕ್ಷ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜ ನೇತರ ಬಾಬಿಗೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನು? ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಬಡವರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬರಬೇಕು. ಮಾತುಮಾತು ನಿಮ್ಮದು ಇರಬೇಕು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಡಂಗೂರ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ದಾರಿತಪ್ಪಿಸಿ, ಮೋಸ ಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇದು ಬಹಳ ದಿವಸ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಜನಗಳ ನಿಮ್ಮ ಮೋಸವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ, ಅವರನ್ನು ಸಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಜನಗಳನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ನಾವು ಸಹ ಜನಗಳನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ, ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಿದರೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಮೈನಾರಿಟೀಸ್‌ಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದ್ದು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? I will not talk about any thing except going to the facts. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಪ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಪ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೬೪೭.೭೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ೪೫೬.೭೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಂದ್ರದ್ದು ೧೯೧.೦೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಬಡ್ಡೆಟ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುಯಲ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ

ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ೨೩.೫೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾವತ್ತು ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅಡಕವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬೇರೆ ಖಾತೆಗಳಿಂದ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತರುತ್ತೀರಿ ? ನಿಮ್ಮಿಂದ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ:

ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ತಿಂಗಳ ೧೯-೨೦ನೇ ತಾರೀಖಿನಂದು ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತಲೆಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮ್ಯಾಗಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಗಿರುವ ಬೆತ್ತಲೆಸೇವೆಯ ಮಂಡವಣಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ, (ಬೆತ್ತಲೆಸೇವೆ ಫೋಟೋವನ್ನು ಸೆಳೆಗೆ ತೋರಿಸಿದರೂ) ಹೆಂಗಸರು ಗಂಡಸರು ಬೆತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರಂತೆ. ಇದು ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ಮತದಾನ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದ್ದುವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಇದೇ ರೀತಿ ನರಗುಂದದಲ್ಲಿ ಕಾಮದನವೆಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಕಾಮದಹನ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೋಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿರತಕ್ಕವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ, ಯಾರಾದರೂ ಕಾಮದಹನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಗೌರ ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿ. ನಾನು ಗೌರ ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹೋಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿರತಕ್ಕವರು ಈ ತಿಂಗಳ ೧೯-೨೦ನೇ ತಾರೀಖಿನಂದು ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರ ವಿಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತಲೆಸೇವೆ ಎಂದೂ ಹೆಂಗಸರು ಗಂಡಸರು ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಟು ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಮೌಢ್ಯಭಾವನೆ ಮಹದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಇದೆ. ನಾನು ಇಂತಹ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಲ್ಲಿಸಲೇಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ತಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳು ಇವೆ. ಅಂಗವಿಕಲರ ಭಾಗ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್.—ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಫೋಟೋ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲದವನು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬೆತ್ತಲೆಸೇವೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇದು ಹುಡುಗಾಟದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್.—ಫೋಟೋ ನೋಡದಿದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್.—ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟುಲ್ಲ. ಅಂದರೆ, ನಾನು ಮಾನ್ಯ ರಾಜಯ್ಯ ಮತ್ತು ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರಿಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ನಿಮಗೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡ

ಲಿಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಸಂಧಾರಣೆಯನ್ನು ವಂನವೊಲಿಸಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಬಲತ್ವಾರದಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬೇರೆ ವಿಷಯ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ. ಅಂಗವಿಕಲರ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ, ಮೆಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ವಿಶೇಷ ಪಾಸ್ತಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ರಿವೈಂಡ್ ಹೋಮ್ ಫಾರ್ ವುಮನ್ ಅಂಡ್ ವೆನ್, ರಿಸ್ಪಾಸ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಅಂಡ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫ್ ಟೈಲರಿಂಗ್, ಪಾರಕಾರ್ಮಿಕಾಸ್ ಕಂಡೀಷನ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಈ ತರಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದವಾದವುಗಳು. ಸಮಾಜದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಖ್ಯಾವಾಗಿ ಬಾಳಲಿಕ್ಕೆ ಏನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ತಿಳಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಯಾರು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರಂಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸರಂಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ? ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇಂತಹವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಸೇವೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯೇ ? ತಪ್ಪೇ ? ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾರು ಸಮರ್ಥರಿದ್ದಾರೆ ? ಯಾರಿಗೆ ಈ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸು ಇದೆ, ಹೃದಯವಿದೆ. ಯಾರಿಗೆ ದೇಶ ಭಕ್ತಿ ಇದೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಅವರು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಬಡ್ತಿ ಬಂತು ಅವತ್ತಿನ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವುದು ಏನೋ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೆಜಾರಿಟ್ ಇದೆಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಮಂಖ್ಯವಲ್ಲ. ಇದು ಪಾಟೀಯ ವಿಷಯವೂ ಅಲ್ಲ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತಿರುವು ಕೊಡತಕ್ಕವರನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೆಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇವೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶೇಕಡ ಶಿಸಿರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡ ಶಿಸಿರಷ್ಟು ಇದ್ದರೂ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು ಇವತ್ತು ಸಹ ಅದೇ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕತೆ ಬಂದಿದೆ, ಈ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗಂಡಸರ ಗುಲಾಮರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿ-೦೦ ಪಿ. ಯಂ.

ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮರಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದ್ದಾರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಇನ್‌ಹೆರಿಟೆನ್ಸ್ ಲಾ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇವರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಡಾರಿಯಂ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಲೆಯಾಗಬೇಕು. ನರಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆತಂತ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗುಲಾಮರಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ದಾರಣೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮದರಿಗೇ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸೆರೆಸಮಾನವಾದ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನಂತರ ಐ. ಸಿ. ಡಿ. ಎಸ್. ಪೋಗ್ರಾಂ ಅಂತ ಒಂದು ಇದೆ. ಹೋದಸಾರಿ ಈ ಐ. ಸಿ. ಡಿ. ಎಸ್. ಪೋಗ್ರಾಂ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಯಕರವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು. ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು

ಯೋಜನೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ immunisation, health check-up, referral services, supplementary nutrition, non-formal pre-education, nursing mothers, pregnant women and literacy programme for women between 14 and 45 years group, income generation schemes for women, ಅಂಗನವಾಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳು. ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ರೂಪರೇಷೆಗಳೇನು ಎಂಬುದರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಾನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಬೇಕೇ ವಿನಃ ಈ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೋತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಇವುಗಳು ಅರ್ಥವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವರು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಡೈರೆಕ್ಷನ್, ನಿರ್ದೇಶನ ಎಲ್ಲದೆ ಅವರು ತಾವೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. They are working without any directions from the provisions of the schemes and all the intentions that are embeded in these schemes. ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ತಾವು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಗರವಾಗಿ ಬಿಡಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಡ್ವಂತ್ಯಾಯರವರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಎಂದರೆ ೧೦, ೫೫, ೩೫೪. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಸಿ. ಯವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೧,೦೪,೬೮೮. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದರೆ, ೧,೭೭,೩೫೨. ಇವರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಿಗೆ ೮೬೧೧ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬುದರ ವಿವರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.— ನಾವು ಏನು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಏನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ವಸ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಲೋಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದಿಂದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅವರು ಬರಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಸೇವಾಕಾತಿ ಸಮಿತಿಗಳೂ ಕೂಡ ಆಗಿವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ೧೮,೦೦೦ ಜನ ಟೀಚರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ರೀಟ್ರಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರೆಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಹಾಗೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.— ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಕಡೆ ನಾನು ಗಮನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೇ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬುದರ ವರದಿಯನ್ನಾದರೂ ತಾವು ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ನೀವೇ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಏನು ಇವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏನಾದರೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇದ್ದರೆ, ನಂತರ ಹೇಳಲಿ ಅವರು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.— ಆನಂತರ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.--- ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೧೧೪೯೭ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಇವೆ. ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೆಲ್ಲ ಆಗರತಕ್ಕ ಅವಘಾತಗಳು ೧೦,೦೮೮. ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕನೇ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕು. ನಂತರ ಲೇಬರ್ ಡಿಸ್ ಪ್ಯೂಟ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಇವೆ ಎಂದರೆ ೩೧-೧೨-೮೧ ರವರೆಗೆ ೫,೬೦೦ ಲೇಬರ್ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ, ಕೋರ್ಟಿಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂವುದು ೪,೭೯೧. ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಸ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕೇಸುಗಳು ಎಷ್ಟು ಎಂದರೆ, ೧,೭೬೧. ಇಷ್ಟೊಂದು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕ ವಾಗಿ ಪಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಹೇಳಿ. ಯಾವ ರೀತಿ ಲೇಬರ್ ಮೂವ್ ಮೆಂಟ್ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ? ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ಸ್ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆ ಸಮರ್ಪಕ ವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರೂರಲ್ ಲೇಬರ್ಸ್ ಅಂತ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ೧೦ ರೂ.ಗಳ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅನಾರ್ಗನೈಸೆಡ್. I am talking of organised labour. ಅದರ ಅನ್ವಯ ಆರ್ಗನೈಸೆಡ್ ಲೇಬರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಇತರರಂತೆ ಗೌರವ ವಾಗಿ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ದಲ್ಲೇ ಲಿವಿಂಗ್ ವೇಜಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಇದೆ. ಅವರು ಗೌರವದಿಂದ, ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳು—ಮರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿದೆ. ತಾವು ಅದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದರ ಕಡೆ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.

ನಂತರ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಇವೆ. ಟ್ರೈಬಲ್ಸ್ ಅಂತ ಇದ್ದಾರೆ. ೧೯೪೧ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ೫೫,೯೫,೦೦೦ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಜನಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡಗಳು ಅಂದರೆ ಗುಡ್ಡಗುಡ್ಡ ಜನರು ೧೮,೨೫,೦೦೦ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಗುಡ್ಡಗಳೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇವರು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಯಾರಾರು ಕುರುಬ ಅಂತ ಇದ್ದಾರೆ. ಆರೆಲ್ಲರೂ ದುರಾದ್ವೈಪ್ಪನಶತ್ ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಯಾವ ಜಾತಿ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲ. ಯಾವ ಮತಕ್ಕೂ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲ. ಯಾವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ನಾನು ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲ ಅದರ ಸಮಾನಾಂತರ ಸಮಾಜದ ಅಡಿಗಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾದಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೋರಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮನುಷ್ಯ ನಾನು. ಯಾವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಗತಿಕರಿದ್ದಾರೆ, ಅಸಾಧರಿದಾರೆ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ಇಲ್ಲ. ಆಸ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಜೀವನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ. ಅದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಇಚ್ಛೆ. ಅದು ಎಲ್ಲರ ಇಚ್ಛೆ. ಅದರ ಅದು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಯಾರಾರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರೆಲ್ಲ ನಾವು ಕಾಡು ಕುರುಬರೆಂದು ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಎಸ್. ಟಿ. ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಸಿನಾನಿಪ್ಪು ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ನಾವೂ ನಾಯಕ ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಎಸ್. ಟಿ. ಅಂತ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ೨ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದಂತಹ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇವತ್ತು ೧೮,೨೫,೦೦೦ಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ—A. I. R. 1980 S. C. 1950 Padaji alias Deena Vs Sukhdev Babu and others ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡುವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗೊಂಡಾ ಅಂತ ಒಂದು ಕಮ್ಯುನಿಟಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ೪೦ ಸಿನಾನಿಮ್ಸ್ ಇವೆ. ಅದೇ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ೪೦ ಉಪ ಜಾತಿಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೇ ಹೆಸರು ಗೊಂಡಾ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನಾ ಅಂತ ಹೆಸರೊಂದು ಇದೆ. ಮೊನ್ನಾ ಎಂಬ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿತಂತಹ ಬಬ್ಬು ಮನುಷ್ಯ ನಾನೂ ಕೂಡ ಎಸ್. ಟಿ. ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಂಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಎಸ್. ಟಿ. ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೧, ೨, ೩ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಜಾತಿ ಸೇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸುಖೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಆಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಗಬಾರದು, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಾರದು, ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೆ ಸೇರಿಸಬೇಡಿ, ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಬೇಕಾದರೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಕುರುಬರಾಗಲಿ, ಹಿಂದುಳಿದವರಾಗಲಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರಾಗಲಿ ಅವರು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರು ಸೇರುವವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮೋಸದ ಕೆಲಸ. ಯಾರೇ ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಇದ್ದರೂ ಅದು ತಪ್ಪು. ಮಾನ್ಯ ಹೆಗಡೆಯವರು, ಮಾನ್ಯ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲರು ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕುರುಬ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಮತ್ತು ನಾಯಕ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಆಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ. ಯಾರಾರೂ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಕಷ್ಟ. ನಾವು ನೀವು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಮಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾಯಕ ಮತ್ತು ಬೇಡರ ಒಂದು ನಿಯೋಗ ಬಂದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಬೇಡ, ತಳವಾರ, ನಾಯಕರು, ಕುರುಬರು, ಕಾಡು ಕುರುಬರು, ಮಾಲೆಯರು ಇವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನಿಯೋಗ ಬಂದಾಗ ಈ ತರಹ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ತನಗೆ ಒತ್ತು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಈಗ ಹೇಗೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಈಗ ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಮೂಢತನದ ವಾದ. ಒಟ್ಟಿಗೇ ಸ್ವರ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಯಾರು ? ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ತಪ್ಪು, ಸಂಘ, ಮೋಸದ ಮಾತು. It is totally wrong. I will read one or two sentences in the last paragraph of the Supreme Court judgment.

“The Maana community included in entry No. 18 can only be that which has affinity with Gondas and any other communities which also bears the name Maana, but does not have any such affinity cannot be deemed to fall within the scope of Maana in entry No. 18.”

ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನಾಯಿತು ? ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಗೆಂದು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದು. ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ಸರಿಯಾದ ಪಾಠ ಕಲಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಘಟಕ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವರಾಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಿಮಿನಲ್ ಪೊಸೀಜರ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಘ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಇದೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದದ್ದು. ನೀವು ಸಿವಿಲ್ ರೈಟ್ ಶೆಲ್ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ, ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ನಿಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಟ್ರೈಬಲ್

ವೆಲ್‌ಫೇರ್, ಟ್ರೈಬಲ್ ವರಿಯ ಪ್ಲಾನ್ ಇದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದತ್ತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಟ್ರೈಬಲ್ ವರಿಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದು ನೇರವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಆರೋಪ ಇದೆ. ಹಣ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ಹತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಉದ್ದಾರ ಏನಾಗಿದೆ ? ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಟ್ರೈಬಲ್ ವರಿಯ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಟ್ರೇಷನರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರೀ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಟ್ರೇಷನ್ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥದಕ್ಕೆ ಶಹಭಾಷ್‌ಗಿರಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ೧೦೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಒಂದು ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೂ ನೇರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ೧೯೮೩-೮೪ರಲ್ಲಿ ಒಂದುಳಿದವರ ಸಲುವಾಗಿ ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದುವರೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷ ಮೂರು ಕಾಸೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಒಂದುಳಿದವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಆ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಒಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಅತಿ ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಅವರ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೆಣೆದವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೇವೇಗೌಡರ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯದ ನವರ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಸಮರ್ಥರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಬೇಡವೇ ಬೇಡ ಎಂದು ಬಡವರ ಪರವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ಕಳೆದ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ದುರ್ದೈವ ಏನೆಂದರೆ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಯಾವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಯಾರೂ ಕೇಳದೆ ಇರತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸಮರ್ಪಣ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣ ಮನೋಭಾವನೆ ಇತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಭಾವನೆಗಳು, ನನ್ನ ಆಸಕ್ತಿ, ನನ್ನ ಧೈಯ ಧೋರಣೆಗಳು ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ಆ ಖಾತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬೇರೆ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ದೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ (ದಾವಣಗೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರು, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಕಮಿಷನರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಏನು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇವತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇನಾದರೂ ದೂರನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಬಹುದು ಅಥವಾ ಒಪ್ಪದೇ ಇರಬಹುದು. ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಕಮಿಷನರ್ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ ಈ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗೌರವ ಇರುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಹೆಸರಿಗೆ ಒಂದು ಗೌರವ ಬರುತ್ತದೆ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಮಿಷನರ್ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ವಿವಾದಗಳು ಬಂದಾಗ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನಾದರೂ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಕರೆದರೆ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಾಡಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾದಗಳು ಬಂದಾಗ ತಾವೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನೂ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಒಪ್ಪಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾನ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಒಪ್ಪಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ ಇದ್ದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬಹುದು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆಗಳೂ ಆದರೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೊಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಮಿಷನರ್‌ಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಇವತ್ತು ಅವರು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಪಡಿಸದೇ ಇದ್ದರೂ ಸರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಕೇಂದ್ರದ ಕಾಯಿದೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಇದನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಪಡಿ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಯ್ದೆ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಅವರ ಒಂದು ಅಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಯಾವ ಒಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಹೊಂದೇವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೋರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬಂದು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಲೀಕರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇವತ್ತು ಅವರು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಾಲೀಕರು ಇವತ್ತು ಕಮಿಷನರ್ ಮಾತು ಕೇಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಕಮಿಷನರ್ ಕರೆದಾಗ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು? ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಬಿಡಿ. ಮಾಲೀಕರು ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು ಕರೆದಾಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ಮಾತು ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಕಮಿಷನರ್ ಕರೆದಾಗ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ತಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡ

ಬೇಕು? ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ. ತಕ್ಷಣ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ಕರೆದರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾತ್ರ ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ? ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು? ನೀವು ಪೋಲೀಸರನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕಮಿಷನರನ್ನು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದನ್ನು ಜಾಗೃತ ಇತ್ಯರ್ಥಗೊಂಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಮಿಷನರ್ ಒಂದು ನಿಸ್ಸುಹತೆಯಿಂದ, ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತನದಿಂದ ಬೇಗ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಅಡಿಷನಲ್ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಮಿಷನರ್ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಆ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತೆಗೆದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಈಗ ಕಮಿಷನರ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಬಡ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರೂ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ನೋಡಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬೈಸಿಯಸ್ ಡಿಸೋಜ ಅವರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು).

೧೯೩೮ ರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ನೇಮಕಾತಿ ಕಾಯ್ದೆ ಎಂದು ಇದೆ. ೧೯೩೮ ರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ನೇಮಕಾತಿ ಕಾಯ್ದೆ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ? ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೧೯೩೮ ರಿಂದ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಇದ್ದರೂ ಇಲಾಖೆ ಆದರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಏನು? ಅಥವಾ ಅವರಿಂದ ಇವತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ೧೯೬೦ ರಿಂದ ಹೆರಿಗೆ ಸಾಲಭ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ ಎಂದು ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಸಾಲಭ್ಯ ಇದೆಯೇ? ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಕಾಯ್ದೆ ವಿನಾದರೂ ಇದೆಯೇ? ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೀರಾ? ಅಥವಾ ಈ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿದಾರೆಯೇ? ತಾವು ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಿನ್ನಿಂಗ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ೮ ಗಂಟೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ೧೦ ಗಂಟೆ, ೧೨ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಇದೆ. ಆದರೂ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀಸ್ ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಇವರು ಹೋಗಬೇಕು. ಅವರು ಕಂತಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಟೆಕ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಸರಿಯಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳು ಇದ್ದರೂ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಂದ ಇತರೆಯವರೂ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ದಿನಾಂಕ ೧-೧೧-೧೯೮೫ ರಿಂದ ೩೧-೧೨-೧೯೮೫ ರವರೆಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಲೇ ಆಫ್ ವೆಂಚು ಮುಷ್ಕರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ನಷ್ಟ ಉಳಿ ಕೋಟಿ ೫೮ ಲಕ್ಷ ೬೬ ಸಾವಿರದ ೬೩೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಷ್ಟ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆ. ಆರ್. ಮಿಲ್ ಮುಚ್ಚಿ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಶಂಕರ್ ಮಿಲ್ ಮುಚ್ಚಿ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಿಜಾಪುರ ಸ್ಪಿನ್ನಿಂಗ್ ಮಿಲ್ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ನರಗಾಂವ್ ನಂದಿ ಎಚ್. ಬಿ. ಮಿಲ್ ಮುಚ್ಚಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಲೆಂಬಿಕ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಮುಚ್ಚಿ ವರ್ಷವಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಅಂಕಿಅಂಶದ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೂ ಮುಚ್ಚಿವೆ, ಉತ್ಪಾದನಾ ನಷ್ಟ ಉಳಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಷ್ಟೊಂದು

ನಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ? ಇದರ ವಿಳಂಬ ಏತಕ್ಕೆ ಆಯಿತು ? ವಿಳಂಬ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು. ಯಾವುದೇ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಬೀಗವಂದ್ರ ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ತೊಂದರೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗಾಗಲೇ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿರತಕ್ಕ ಮಿಲಿಗಳ ಪ್ರೆಕ್ಸ್ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜೇಂದ್ರ ಮಿಲ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾದಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿವಾದ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಿಲ್ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ವಿವಾದ ಇದೆ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಬೇಗ ಇತ್ಯರ್ಥ ಪಡಿಸಬೇಕು. ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷ ೨ ವರ್ಷ ಈ ರೀತಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಗೌರವ ಭಾವನೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತ ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರಿಹಾರ ಕಾಯಿದೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೧-೧೧-೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಳಿದ ಅರ್ಜಿಗಳು ೭೬೭. ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳು ೯೯೪. ಒಟ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ೧೭೬೦. ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವಾದ ಅರ್ಜಿಗಳು ೮೫೫. ಇನ್ನೂ ಉಳಿದ ಅರ್ಜಿಗಳು ೯೦೬. ಏತಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅರ್ಜಿಗಳು ಉಳಿದವು ? ಇಷ್ಟೊಂದು ಅರ್ಜಿಗಳು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ? ಇದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆತ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂತೋ ಅಂತಿ ಎಲೆವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ೯೦೬ ಅರ್ಜಿಗಳು ಉಳಿದವು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಮುಗಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂಗಡಿ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮಿಗಳ ಕಾಯಿದೆ, ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯಿದೆ, ಬಡ್ತಿ ಸಿಗರೇಟು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕಾಯಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಅಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗುತ್ತದೆಯೇ ? ೮ ಗಂಟೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ೮ ಗಂಟೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಇವತ್ತು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ೮ ಗಂಟೆಯಿಂದ ೧೨ ಗಂಟೆ, ೨ ಗಂಟೆಯಿಂದ ೬ ಗಂಟೆ ಅಥವಾ ೪ ರಿಂದ ೮ ಗಂಟೆ ಎಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವೆಂಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ? ಕೆಲಸಗಾರರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಅವರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಹಣ ಪಡೆದು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ರುಜುವಾತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ? ಎಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಗದಗನಂಥ ದೊಡ್ಡ ನಗರದಲ್ಲಿ ಜಿಂಂಗ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಇಲ್ಲ. ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರಿನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇಲ್ಲ. ಕಾಯಿದೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲಿಲ್ಲ. ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ತೆರತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ. ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರುವುದು. ಸಂಘಟನೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು. ಆದರೆ ಸಂಘಟನೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಇದೇ ಲೇಬರ್ ಆಫೀಸ್ ಹೋಗಿ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಇನ್‌ಕ್ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಬರೆದು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ನನ್ನ ಜೊತೆ ಬಂದರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಹಿಂದೆ

ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನಡೆಯಬಾರದು. ೩೮ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಏನು ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಿದಾರೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಸೇವೆಗಳು ಎಂದು ೨೭ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಕ್ಕರೆ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳೇ ಬಂದ್ ಆಗಿ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆಯಾಯಿತು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನು ಉದ್ಯಮ ಗತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಉಪಯುಕ್ತ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಗಿರಣಿಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ಆದರೆ ಹತ್ತಿ ಗಿರಣಿಗಳೂ ಬಂದ್ ಆಗಿವೆ. ನಾವು ಕೇಳಿದರೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಸೇವೆ, ಅವರೇ ಬಂದ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಉಪಯುಕ್ತ ಅಲ್ಲ ಎಂದರೆ ? ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಗಣಿ ಉದ್ಯಮಗಳೂ. ಅವು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತ. ಆದರೆ ಅದರಿತಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು ? ತಾವು ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಸೊಂಡೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವೂ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ೫೦ ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿನ್ನೂ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ? ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಜನರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ದುಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಅನುಕೂಲ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೮೫ರಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ಪುನರ್ರಚನೆ ಆಯಿತು. ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ೫ ಬಾರಿ ಸಭೆ ನಡೆದು ದಿನಾಂಕ ೨೫-೧೧-೧೯೮೫ರ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ೮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಲ ವೇತನ ಮತ್ತು ತುಟ್ಟಭತ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಸ್ಕೆರು ಪ್ರಕಟಣೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ ? ಈ ಎಂಟಲ್ಲದೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಗತಿ ಏನು ? ಬೆಲೆ ಏರಿತಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ತುಟ್ಟಭತ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು ಕೂಡ ತಡವಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೌಕರರಿಗೆ, ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರರಿಗೆ ತುಟ್ಟಭತ್ಯೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಯವರಿಗೆ ತುಟ್ಟಭತ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಇವರು ಒಂದೇ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಅಕ್ಕಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರಿಗೆ ೯ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಅಕ್ಕಿ ಆದರೂ ೯ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಇದೆ. ಅವರ ಗತಿ ಏನು ? ಹೇಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ? ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟಗುತ್ತದೆ ? ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ.

ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ? ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಂತಾಯ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ? ಇಲ್ಲಿತಕ್ಕ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕವರ್ಗದವರು ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ? ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಾ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಕೂಲಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇರಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಾ ಕಡಿಮೆ ಇರಬಾರದು. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ನೌಕರರಿಗೆ ಇರುವಂತೆ ತುಟ್ಟಭತ್ಯೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಅದರ ಆಧಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ವೇತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಅಪಘಾತ ಆದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ? ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೪೪ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ೩೨ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೬೫ ಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲ. ಶೇಕಡಾ ೬೫ ಜನರಿಗೆ ಈ ವಿಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಷ್ಟೊಂದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಜನರನ್ನು ಗುರುತಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಈ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಇವರಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳುವುದು ಇವತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಆ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೪೪ ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ೩೮ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಹೊದ ಸಲ ಈ ಬಗ್ಗೆ ೯,೨೯,೭೧೩ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದದ್ದು ಈ ಸಲ ೪.೨೭ ಲಕ್ಷ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು ?

(ಫೀರ್ಮನ್ ಬೆಲ್ ಮಾಡಿದರು)

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಸ್ವಾಮಿ ತಾವು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ನಾನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಫೀರ್ಮನ್.—ಇನ್ನೂ ೧೮ ಜನ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಇವತ್ತು ಮತ್ತು ನಾಳೆ ಮಾತನಾಡುವವರು ಮಾತನಾಡಲಿ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಎಂದರೆ ಬರೀ ಗಂಟೆ ಹೊಡೆಯುವುದಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ, ಏಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಅದು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರವೂ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು, ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ೪೬೧೬ ಜನ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಇವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಾ ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದಲೂ ಕೂಡಾ ಹೆಸರನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿದವರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದಾಗ ಈ ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಪದವೀಧರರಿಗೂ ನಂಬಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಉದ್ಯೋಗ ವಿನಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೆಸರನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಸ್ವೈಪೆಂಡರಿ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ೩೦೦ರೂ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ೪೯೦ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ತರಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಕುಟುಂಬ ಆದಾಯ ೩,೬೦೦ರೂಪಾಯಿ ಮೀರಿಲ್ಲ ದವರಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಇವತ್ತು ಆ ಹಣ ಆತನಿಗೆ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿ, ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿ ಆತ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಡವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಸ್ಪೋರ್ಟ್ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಅಲ್ಲದೇ ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ತಲಾ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಒಟ್ಟು ೬೫ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಇವತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ತರಪೇತಿ ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದುದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೩೩ ಸರ್ಕಾರಿ ತರಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೊನ್ನಮಠೇಟೆ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೨ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ತರಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ ಮಂಜುನಾಥ್.—ಬೆಳಗಾಂವೆಲ್ಲೂ ಒಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಅದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಒಟ್ಟು ೩ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇವೆ. ಇವತ್ತು ದಯಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ತರಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನೂ

ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಕೂಡಾ ದುಡಿಮೆಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ದುಡಿಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಲ್ಲೆಗೊಂದೊಂದೆ ಮಹಿಳಾ ತರಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಮೂಲಕ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು.)

ಮತ್ತು ಇವತ್ತು ೧೬೬ ಖಾಸಗೀ ತರಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಇವೆ ಇವತ್ತು ಈ ಖಾಸಗೀ ತರಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತರಪೇತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ತರಪೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಬಡವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅವರ ಶೋಷಣೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ತರಪೇತಿ ಅನುಕೂಲತೆ ಇರುವ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಾವು ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತರಪೇತಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೇ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿವುಗೆ ೧೫ ನಿಮಿಷ ನಿಗದಿಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ೨೦ ನಿಮಿಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಬೇಗನೇ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಇನ್ನು ೫ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕೇಳುವುದು ಎಂದರೆ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಪೌರಸಭೆ ನೌಕರರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಿಯಮ ಖೀಳಿತ ಕೆಳಗೆ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬೆತ್ತಲೆ ಸೇವೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಹಗುರವಾಗಿ ಜೈನರ ಗುರುಗಳು ಬೆತ್ತಲೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಎಂದು ಹಗುರವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತು ಜೈನ ಗುರುಗಳು ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯ ವಿಷಯ ಒಂದೇ ಎನ್ನತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪಂಪಾಪತಿಯವರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಂತ್ತ ಏತಕ್ಕೆ ನೀವು ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಅವರು ಹೇಳದೇ ಇರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಪುಲ್ಲಪ್ಪ.—ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಬೆತ್ತಲೆ ಮಲಗಿರುವ ವಿಚಾರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇವರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ಬಂದೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಬಂದು ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಬೆತ್ತಲೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಅವರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪಂಪಾಪತಿಯವರೇ ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಬೆತ್ತಲೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ಹೇಳಿದರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದಿನ ೧೯, ೨೦, ೨೧ನೇ ತಾರೀಖು ನಡೆಯಲಿರುವ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಇನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಮುಗಿಸಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಕರೆಯುವುದಾದರೆ ಕರೆಯಿರಿ ಸ್ವಾಮಿ. ನಾನು ಕೂತುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಾವು ನಿನ್ನ ಹಾಯಕರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿತಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವಿವಾಹ ನಡೆಯಿತು. ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ೫ ಸಾವಿರ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶಾಸಕರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ೨ ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳೂ ಕೂಡ ಆಗಿವೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ? ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ? ಈಗಲಾದರೂ ನಾವು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಇಂಥ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಇದ್ದುವು. ಆದರೆ ತಾವು ನನಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಗಿಸಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಮಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† **ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ (ಮಂಗಳಬಾಗಿಲು)**—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ, ಅನುಸೂಚಿತ ಪಂಗಡ, ಹಿಂದುಳಿದವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯೂ ಕೂಡ ಸೇರಿದೆ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕುಮಾರು ಮಕ್ಕಳು ಭಾಗ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಏನು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸ್ವೈಪಂಡರಿ ಪದವೀಧರರ ವಿಚಾರ. ಈ ಪದವೀಧರರೂ ಹಿಂದಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರನ್ನು ಆಳತೆ ಮಾಡಿ, ತೂಕಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಈಗಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ಮಂಜುನಾಥರವರನ್ನೂ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ತೂಕ ಹಾಕಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಇನ್ನಾವುದರಲ್ಲಾದರೂ ತೂಕ ಹಾಕಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರನ್ನು ತೂಕ ಹಾಕಿದವೇಲಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಕರುಣೆ ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ೪೯೫ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪೈಕಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೆಂದು ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕೂ, ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹೊಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೇವಲ ೯೫೦ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಇವರೇ ಸದನಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ ೧೧,೦೬೦ ಜನ ಸ್ವೈಪಂಡರಿಯವರು ಇದ್ದರು. ಈಗಿರತಕ್ಕವರು ೧೦,೦೨೯ ಜನ. ಅಂದರೆ ಇವರು ೯೩೧ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಷ್ಟೆ. ಈ

ಸ್ವೈಚಂದ್ರಿಯವರಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ. ಅವರು ವಿದ್ಯಾವೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಇವರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇಗ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ ಈ ಮಾರ್ಚ್‌ಗೆ ಅವರ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಶೇಕಡ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ? ಈಗ ಸಿಕ್ಕದೇ ಇರುವವರಿಗೆ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಈಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ವೈಚಂದ್ರಿಯವರಿಗೆ ೧೫೦ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾವು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ೪೯೫ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೋಸ್ಕರ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇವರಿಗೆ ವಯೋಮಿತಿ ಮೀರಿದರೂ ಕೂಡ ನೇಮಕಾತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದೇ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಗಿಯಲಿರುವ ಇವರ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ನನಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಟ್ಟಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೋ, ಇಷ್ಟೋ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ೨೦ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಹಾಕಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಟ್ರಂಕು, ಅದರ ಮೇಲೊಂದು ಗಾಜಿನ ಗ್ಲಾಸ್, ಒಂದೊಂದು ಚಾಪ್. ಇಷ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಸರ್ಕಾರೀ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾದರೆ, ಖಾಸಗಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರು ದನಗಳನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಹಾಸ್ಟೆಲನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆತನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೦ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಅವನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರೆತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ೫೦ ಮಕ್ಕಳು ಇವೆಯೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ೬೦೦ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪೈಕಿ ಜನ ಹುಡುಗರನ್ನು ದನಕಾಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ, ಅವನು ತಾನು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಸಮಾಜ ಸೇವಕ ಎಂದು ಕೀಳಿಕೊಂಡು ಕಲರ್ ಜುಬ್ಬವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಫೋರ್ ಟೈಂಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂಥ ಫೋರ್ ಟೈಂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಬಹಳ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ, ಮೋಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ೧೦ ಜನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ೫೦ ಜನ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅನುಕೂಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ಊಟ ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ತಲಾ ೧೦೦ ರೂ. ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಆರ್ಥನೇಟ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಮೇಜರ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ೭೫ ರೂ. ಗಳನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೂ ಕೂಡ ತಲಾ ೧೦೦ ರೂ.ಗಳ ಪ್ರಕಾರವೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೀಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಮಂದರಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ ಇರತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆ ಎಂದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು.

೬—೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಇರುವ ಕಡೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇನ್ನು ಆರ್ಥನೀಜಸ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿಗಳಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ, ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಎನ್‌ಹಾನ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಐ.ಟಿ.ಐ. ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್—(ಐ)ನವರೂ ಏನೋ ಒಂದು ಸೀಟಿಗೆ ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈಗ ಎರಡು ಸಾವಿರ, ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸೀಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೨೫-೩೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಫೀಜು ಇದ್ದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೦ ರಿಂದ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಫೀಜನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಜನತೆಯ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಏತಕ್ಕೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಓನರ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಐ.ಟಿ.ಐ.ಗೆ ಪರವಾನಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು, ಕೇಳಿತು ಕೊಂಡಲ್ಲೇ ಒಂದು ಸೀಟಿಗೆ ೫-೬ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕು ಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಪಾಸಿಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಕೂಡ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದಿಂದ ನಾವು ಯಾರಿಗೂ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ೧೪ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೬೬ ಶಾಲೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಕೊನೆಯ ವರ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಪಾಪಸ್ ಪಡೆಯುವುದಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ.

ಇನ್ನು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಇಲ್ಲ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಐದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ೧೦-೧೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿರುವವರೂ ರಿನ್ಯೂವ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಹಿಂದೆ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ರಿನ್ಯೂವಲ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ನಾವು ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ರಿನ್ಯೂವಲ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟಲ್ ಮುಖಾಂತರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ರಿಕ್ಯೂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮುಂದೆ ಕೆಲಸದ ನೇಮಕಾತಿಗಳು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಯಾಳುವವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಆಯಾ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅವರುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಆಸಿಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಪೂಜಾರಿ ಹತ್ತಿರ ಮೊದಲು ಪೋಗಬೇಕು. ಆತನು ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿ, ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ, ಕಾಣಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಮೇಲೆ ದೇವರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಅದು ಮೊದಲು ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಕಂಪ್ಯೂಟರೈಸಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಮ್‌ನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಇನ್ನು ಲೇಬರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಎಂದು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಗಾರ ಒಂದು ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ವಾಲೀಕರನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಲು ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ರಜವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ೮ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಈ ರೀತಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೇಮಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಇದು ಯಾವುದೂ ಇವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಯಾವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ರವರಿಗೂ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರಿಗೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಗಳಾದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ, ಚಿಕ್ಕ ಅಂಗಡಿಗಳಾದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ, ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಏನಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ದರೂ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಲೇಬರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನೂ ಬಹಳ ಸಿರಿಯಸ್ ಆಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ ಮಂಜುನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವಾಗ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಆಕಾದನೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಒಬ್ಬರು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೯೦ ಜನರು ಇಂಥವರೇ ಇದ್ದರೆ, ಏನು ಮಾಡುವುದು. ಲೇಬರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು ಮೂರನೆ ಬಾರಿಗೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಟಿ.ಎ.ಪಿ.ಸಿ. ಎಂ.ಎಸ್. ನಿಂದ ಸರಬರಾಜು ಆಗತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ 'ಗಂಟಿ ಕಂಡಿಯುವವನಿಗೆ ಗಡ್ಡೆ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನಂತೆ' ಎಂದಹಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರೇಡ್ ಗ್ರೇಡ್‌ಗೂ ಮಾಮೂಲಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಟ್ಯಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಒಟ್ಟು ೯,೨೬,೬೬೬ ಜನ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದವೀಧರರು ೧೯೦೦ ಜನ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ೪,೬೬,೬೬ ಜನ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ಸ್ ೬,೬೬೦ ಜನ ಹೀಗೆ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಡಕತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕವನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಅಡಕತವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಲಘುವಾಗಿ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ ಏಡ್‌ ಸ್ಕೀಮ್, ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಏನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳುವಾಗ ನಾವು ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾರ್ಡ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಪಘಾತ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಟ್ಟು ಹಣ ೯ ಲಕ್ಷ ೨೯ ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ

ಎಂದರೆ ಯಾರು ಬರಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಎಂಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಸೇಷನ್ ಶುರುಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅನ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಬೇಡ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಅವರು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಿ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಇರುವಾಗ ಇದೆಲ್ಲ ಮತ್ತಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಲೇಬರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಂದು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟರಾದ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೫೦ರಷ್ಟು ಅವರೂ ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಟೆನ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಏನು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟರೂ ಹೇಳಿದರು. ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯ ಶಾಸಕರು ಅವರೇ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆಂದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ.— ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೨೦ರಷ್ಟು ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮನಸಿಪಲ್ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ೨೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.— ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಬಹುಶಃ ತಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ತಂಬಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರಂತೆಯೇ ತಿಳಿದವರು ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.— ೨೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಬಹಳ ಉದ್ದಾರಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಹೋದಸಲ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ನೀವು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿಚಾರ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರೇ, ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.— ಆಯಿತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬೇಗ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ್ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದಿ ಚುರುಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಈಗ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವರು ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.— ಇನ್ನೊಂದು ಗಹನವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಮಿಲಿ ವಿಷಯ. ನಿನ್ನೆ, ಮೊನ್ನೆ ಪೆಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸಿಕ್‌ಮಿಲಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆ ಪಟಿಸಿ ಓಪನ್ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಈಗ ಪುನಃ ಮುಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಕಠಿಣಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಇನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ಮಿನಿಮಮ್ ವೇಜಸ್ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏನೂ ಲಕ್ಷ ಬಿಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ಕೋಟಿ ಕೈಸಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಡ್ವಂತಾಯ ಅವರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಾಗೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅರ್ಧಭಾಗ

ಕೂಡ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನೋಡುತ್ತೇವೆ, ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಗಾಜಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ಇಟ್ಟು ಅದು ರುಚಿಯಾಗಿದೆ, ಸವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಡಿಲ್ಲಿಕಾ ತಮಾಶೆ ನೋಡಿ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಕಲ್ಯಾಣ ನೋಡಿ ಎಂದರೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ನೋಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಈ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಏನಿದೆ, ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಈ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಮಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ (ಶಿಕಾರಿಪುರ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಾದಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕ. ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮಾರ್ಗೀಕರಣದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೋಷಣೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನ ಅಡತಡೆ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ದಿಂದ ಇದನ್ನು ಹತ್ತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರನ್ನು ವಿನಂತಿವಾದಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ೧೯೮೦ ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ೩೬ ಲಕ್ಷ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇವತ್ತು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿರುವಂಥ ೫೨-೫೩ ಲಕ್ಷ ರೈತರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ೭೭ ಲಕ್ಷ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯೆ ಸಿಗುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಇರುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯಿದೆಯನ್ವಯ ಇರುವಂತಹ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಏನಿವೆ. ಈ ಕೆಲ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಹಿಟ್ಟಿನ ಗಿರಣಿ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಸಿನೆಮಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮೊದಲಾಗಿ ಒಂಬತ್ತು ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಷಣ ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಿನಿಮಮ್ ವೇಜಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬಂದವನು. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೋಷಣೆ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಇರುವುದು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸೇರಿಸಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ನ್ಯಾಯ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮಂಗಳೂರಿನವರಿಗೆ ಒಡಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹಣ ಇರುವಂಥ ಶ್ರೀಮಂತ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮಾರ್ಗೀಕರಣ ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೆರುಕುಳ ಕೊಡುವುದಂತೂ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಇದು ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್.ಪಿ.ಸಿ. ಥಿಯೇಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿನೆಮಾ ನೌಕರರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸಸ್ಪೆನ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟರು. ಇದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿ ಆಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗಮೂರು ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗಸರಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸಾವಿರಾರು ಕೇಸುಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೆಂದು ನೋಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೆ ಎಸ್ ಆರ್ ಟಿ ಸಿ ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸಾವಿರಾರು ಕೇಸುಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ನೀವು ಆದಷ್ಟು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯೆಡಿಯೂರಪ್ಪ.— ಆಯಿತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಬಹಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಇನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡ ಮತ್ತು ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಂದು, ಅವರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಎರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂಥ ಇಲಾಖೆ ಇದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಣ ವಿನಿಯೋಗವಾಗದೆ ದುರ್ವ್ಯಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕಾದಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಜಿಲ್ಲಾವೆಂಟ್ರಿ ದಲ್ಲಿ ಏನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕನಾಗಿ ನೋಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರುಗಳು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬಂದರೆ, ತನಗೇನು ಲಾಭ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ತನಗೇನು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಗೆ ತರಬಹುದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಗಮನವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ... ಆದ್ದರಿಂದ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರೇ ಆಗಾಗ ಜಿಲ್ಲಾವೆಂಟ್ರಿ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ತೊಡಕು ಇದೆ, ಇದು ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೂ ಸಹ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಏನು ಕೆಲವು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಮಾಜಿ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಏತಕ್ಕೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಇವರುಗಳು ಮತ್ತೆ ಎಂ ಎಲ್ ಎ ಗಳಾಗ ಬಹುದು, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮತ್ತೆ ಭಯದಿಂದ ತಪ್ಪಾಗಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂದಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಈ ಒಂದು ಕ್ರಮ ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಪ್ಪು ಎಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ, ಹೋಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಇದೇವೆ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವರೇ ಇವೊತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಬಹಳ ಅನುಭವ ಇರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದರ ಕಡೆ ನೀವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಾಮಾನು ಸರಂಜಾಮುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದರೆ, ಹೊಸಬರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಸಬರು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಬಂದರೂ ಸಹ ಅವರು ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಕಳೆದ 10-೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತಾವು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಏನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದರೇ ಇಪ್ಪತ್ತಿಗೂ ಸಹ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮಾಮೂಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದು ಇದು ಹೋಗಬೇಕು ಹಳೆಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತಾಡಿಕೆ ಹೊಸಬರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಹೊಸಬರು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಮಳವಳ್ಳಿ ತಾಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಪ್ತಮು ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಸ್ ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್ ಟಿ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿವೆ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಊಟ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದರೆ, ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ, ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಇವೆಯೇ ಎಂದರೆ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲು ಅಡಿಗೆಯವರೇ ಇಲ್ಲ.

ಅದರೂ ಸಹ ಅಡಿಗೆಯವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ತೋರಿಸಿ ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅನ್ನ ಮತ್ತು ತಿಂಡಿಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಈ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲು ಈ ಹಿಂದೆ ರಸ್ತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ೩೯ ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಅಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತೆನಿಸಿ ಮಾಡಲು ಜೀಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಕೊಂಡು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಬಂದು ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟುಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಣವಂತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಎಕ್ಸ್‌ ಎಂ ಎಲ್‌ ಎ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಈಗಿನ ಎಂ ಎಲ್‌ ಎ ಗಳ ಸಂಬಂಧೀಕರಿಗಾಗಲೀ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಒದಗಿಸಬಾರದು. ಬಡವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಸಿಗಬೇಕು ಈಗ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ನಮಗೆ ವಿವರವಾದ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಆಟೋರಿಕ್ಷಾ ಮತ್ತು ಲಘುವಾಹನ ಚಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಾದ್ಯೋಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಯುವಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೦.೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿದ್ದಿರಿ. ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ನಮಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾದ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ನೀವು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇದರ ಒಂದು ಉಪಯೋಗ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ನೀವು ಇಷ್ಟೇ ಆದಾಯ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನೂರಾರು ಜನರ ಅಂತರ್ ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದರ ಅನುಕೂಲ ಪಡೆಯಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ನಿಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಕಾರಣ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಆದಾಯದ ಮಿತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಇದರ ಒಂದು ಉಪಯೋಗ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿಗಳಿವೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಬ್ಬರು ಮಹಿಳಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರುಗಳು ವಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಸಭೆ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಈಗ ಇಂತಹವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಶಿಶುರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿ ಇದೆ ಇಂತಹ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿ ಇಡೀ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಮಹಿಳೆಯರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಈ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿಗಳು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಆ ಮಂಡಳಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ರಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಂಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದ ಮೋಸಕ್ಕೊಳಗಾದ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗದಂಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ ಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಹೊರಬಂದವರ ಪೈಕಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಕಾಲ ವೇಲೆ ತಾವು ನಿಂತು ಕೊಂಡು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ನಮಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಂತಹ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪುಬೇಕು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗದಂತೆ ನೀವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಶಿಕಾರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್. ಟಿ. ಜನರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು, ನೀವೇ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಧಾರಾಳತನವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಾಡಿಹಳ್ಳಿಯ ಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ವೀರಾಂಜನೇಯ ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಒ.ಬಿ.ಸಿ. ಹಾಸ್ಟಲ್ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಿಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಒಂದು ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಆದನ್ನು ಸಹ ಇನ್ನೂ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ತಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಏನು ಹಣ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ದುರುಪಯೋಗವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟುದಾರರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಳಸಂಚು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

೬-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಂ.—ಕಾನಡೆಯವರೇ ತಾವು ೫ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಿ.

† ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಪಂಕುಂದ ಕಾನಡೆ (ಸಿರಸಿ).—ಮಾನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಕರ್ನಾಟಕ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ. ಅದನ್ನು ೫ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೋಶಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದವರ ವರ್ಗದ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಿತರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಾಭ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪರ್‌ಸೆಂಟೇಜ್ ಇಲಾಖೆ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡದೇ ಅವರೇ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ನಿಜವಲ್ಲ. ಇವರು ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಭಾಗ ಹಣವನ್ನು ಅಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ತಿಂದುಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ೩೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆವು ಅದರಲ್ಲಿ ೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪರ್‌ಸೆಂಟೇಜ್ ಬರುತ್ತದೋ ಅಂತಹ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಈ ೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಪರ್‌ಸೆಂಟೇಜ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಇವರು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗದೇ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿದೆ, ಅಂತರ್‌ಜಾತಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ.

ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅಂತರರಾಜ್ಯ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪರ್‌ಸೆಂಟೇಜ್ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಯಾವುದಾದರೂ ಬಿಲ್‌ಗೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಸಿಕ್ಕುವ ಯೋಜನೆಗಳಿದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಜನರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಟ್ರಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ತಕ್ಷಣ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ೪೦ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಒಂದು ಟ್ರಂಕ್‌ಗೆ ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಸಿ.ಬಿ.ಡಿ. ಕನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ. ಜೇತದಾಳುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ನೀತಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೇತದಾಳುಗಳು ಇನ್ನೂ ಜೇತದಾಳುಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಮಂದಿ ಹರಿಜನ ಜೇತದಾಳುಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜೇತದಾಳುಗಳೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಮುಕುಂದ ಕಾನಡೆ.—ನೀವು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನ ಬಹುದು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲೂ ಸಹ ಬಂದಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಇದೆ. ಅದರ ಹೆಸರು ಏನೆಂದರೆ, 'ಅಶ್ವ ಪೋಷಕ ಸಂಘ' ಎಂದು ಇದೆ. ಈ ಸಂಘವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾವು ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುರುಡರಿಗೆ ಕುಂಟರಿಗೆ, ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ, ಮಯ್ಯಾದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದರಂತೆ ಆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ ಪ್ರಾರಂಭವೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ಬ್ರಾಂಡ್‌ ಆಂಗಡಿ ಮತ್ತು ವಿಲಿಟರಿ ಹೋಟೆಲ್‌ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಹೂಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಇತ್ತು. ಈ ಬಾವಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ೧ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಬಾವಿಯನ್ನು ಇವರು ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ತಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಿ.ಬಿ.ಡಿ. ಕನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ. ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು. ಬರೀ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಹೊರತು ನಿಜವಾಗಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹಳಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದು ಗ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಹಣವನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೂ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಜಾಪೆಯನ್ನೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವತ್ತಿನ ಕಾಲದ ತಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಲೋಟಿಗಳೇ ಇವೆ. ನಾಯಿಗಳು ಕೂಡ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕಮಿಷನ್ ಸಿಕ್ಕರೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅತ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ನೀವು ಕೊಡುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಒಂದೂ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪುವುದಿಲ್ಲ. ಸೋಲಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಒಬ್ಬರು ಲೇಡಿಸ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ನೋಡಿರಬಹುದು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಮಂತರು ತಿಂದು ಒಗೆದ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ನಾಯಿಗಳ ಜೊತೆ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಮನುಷ್ಯರು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಧಾರಾಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನೀವು ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇರತ್ತೇನೆ, ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ಕಡೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನೀವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇರುತ್ತೀರಿ? ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಡಿ. ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳೆಂದು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೇರೆ ಕೋಮಿನವರೇ ಇರು

ತ್ತಾರೆ ಎಲ್ಲೊ ಒಂದಿಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹಣವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ನೀವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ? ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಬಾಲವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವೂ ಇಲ್ಲ. ಹರಿಜನರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಾಭ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡದೆ (ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ೧೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಈ ವರ್ಷದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ವರೆಗೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಮಂಕಂದ ಕಾನಡೆ.—ಈ ಡೇಟೆವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ? ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನೂ ಏಕೆ ಇದುವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ? ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಲ್. ಜಾಲಪ್ಪ — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವರಿಗೆ ವವರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ? ಅಥವಾ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ರವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಂ.—ಕಾನಡೆಯವರೇ ಬೇಗ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಮಂಕಂದ ಕಾನಡೆ.—ನಾನು ಇನ್ನೂ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವರ ಪರದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತಲೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೆತ್ತಲೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸವದತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬೆತ್ತಲೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಗಂಭೀನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇತ್ತು. ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಇವರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಯಸ್ಸು ಹೋದ ೬ ಜನ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ, ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೮ ವರ್ಷದಿಂದ ೩೫ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಒಳಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ವಿಧವೆಯಿಂದಾದರೆ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮದುವೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇತ್ತು. ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂತೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಬೈ ಕ್ಲಾಸನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಬೆತ್ತಲೆ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಬೈಡಿನ ಚೂರುಗಳು ಸಿಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಿ.ಬಿ.ಡಿ., ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ, ನನ್ನ ಮನೆ ಹತ್ತಿರವೇ ಒಂದು ಅನಾಥಾಶ್ರಮ ಇದೆ. ಆ ಅನಾಥಾ ಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಹುಡುಗರಿಗೆ ಅನ್ನ ಸಾಂಬಾರ್‌ನ್ನು ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಸಾಂಬಾರ್ ಬರ್ ಎಂದು ನೆಲಕ್ಕೇ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತೂತು ಬಿದ್ದ ತಟ್ಟಿಗಳು ಹುಡುಗರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೊಸ ತಟ್ಟಿಗಳು, ಲೋಟಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಕ್ಕಿ, ಬೇಳೆ, ಕಾಳುಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ ಅದು ಕೂಡಾ ಒಂದೇ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ೧೦ ಕೆ. ಜಿ. ತಂದರೆ, ೧೦೦ ಕೆ. ಜಿ. ಎಂದು ಬಿಲ್ಲು ಪಡೆದು ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹುಡುಗರು ಇದ್ದರೆ, ೩೫ ಹುಡುಗರು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ವಸತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕೊಳಕು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ವಸತಿಗುತ್ತಾರೆ. ಚಾಪೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಹಾಸಲು, ಹೊದಿಯಲು ಕೂಡಾ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಖಿರಾಸು, ಗುದ್ದಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಹರಿಜನರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದವರಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ? ೫ ಸಾವಿರ ಮಂದಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ

ತಾವುಗಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಸಂಮಾನ ವಿತರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ? ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ, ಇಷ್ಟು ಇಂತಿಂತಹದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನಮೂದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಲೆಕ್ಕ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ? ಇಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಆಗಿರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿನ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೂ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ೧೩ ಮಂದಿ ಹರಿಜನರನ್ನೂ ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಕಾರಣ ಅವರು ಒಂದು ಅಪ್ಪಿಕೇಶನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ನಮ್ಮವರು ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ನಿಮಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ತಿಂದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸರ್‌ಪೆಂಡೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಅದೇ ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಿ.ಓ.ಡಿ. ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಏಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ನೀವು ಸಿ.ಓ.ಡಿ. ತನಿಖೆ ಲಿಷ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಂದ ನೋಡಿ ನೀವು ? ಕೆಲವು ಮಂದಿ ತನಿಖೆ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅಂತಹವರಿಗೂ ಇವರು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ? ಅದರ ಬದಲು ಬಡಜನರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರವರ ಮನೆಗೇ ೧೫೦ ರೂ. ಕಳುಹಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಅವರು ಗಂಜಿ ಕುಡಿದು ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಬಡವರನ್ನು ಮಂಚಿಸುವ ಕಾರಣ ಏನು ತಾವುಗಳು ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ವೂಲನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ತನಕ ಅರು ಮಂದಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ ಈ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿ ನಮಗಂತೂ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಹರಿಜನರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಈ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಈ ಕಲ್ಯಾಣಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೇವಲ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ದಂಡನ್ನು, ಜನರ ದಂಡನ್ನು, ಕಮಿಷನ್‌ನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಿ.ಓ.ಡಿ. ತನಿಖೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ. ಬೇಕಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು, ವರದಿಯನ್ನು ನಾನು ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇಂತಹವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಾಧಿಸಲು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಸ್ ಸಮಿತಿ ಒಂದಿದೆ. ಆ ಸಮಿತಿ ಸಂಮಾನ ದಂಡು ತಿನ್ನುವ ಒಂದು ಸಮಿತಿ. ಹೀಗಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನು ಉದ್ಧಾರ ಆಗಿದೆ ? ಒಂದೂ ಉದ್ಧಾರ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಸಂಮಾನ ಸಮಿತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಬಂದರೆ ಸುಮಾರು ೮೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಏನು ಸಾಧನೆ ಆಗಿದೆ ? ಇಂತಹ ಎಷ್ಟು ಸಮಿತಿಗಳು ಇವೆ ? ಇವುಗಳಿಂದ ಏನು ಉದ್ಧಾರ ಆಗಿದೆ ? ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಿತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣದ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ, ವಿಚಾರಗೊತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಈ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು, ಯಾಕೆಂದರೆ ಶಾಸಕರುಗಳು ಯಾರೂ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡದಿರಲಿ ಎಂದು, ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಅವಿಷದ ಮೂಲಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ರಬಹುದು. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಹರಿಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಎರಡು ಮೂರು ವಿಸಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಊರಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟೇ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಮಾತನ್ನು ಮಂಗಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ (ಭರಮಸಾಗರ).—ಮನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಹುಶಃ ೫.೬ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಂದಕಡೆ ಸೇರಿಸಿ, ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಟೈಮ್ ಎಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ನೀವು ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂತಾದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಂಮಾನ ಪಾಸು ಮಾಡುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಶಃ ೧೯೫೬ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಒಂದು ಹೊಸದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೆಂದರೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ದುಡ್ಡು ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಕಾಂಪೌನೆಂಟ್ ಫ್ಯಾನ್ ಎರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಏಜನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ ಎಲ್ಲರೂ ಇರುವುದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ. ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ್ದರಿತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಬ್ಬ ಕ್ಲಾಸ್ ೨ ಆಫೀಸರ್. ಅವರನ್ನು ರಿ-ಆರ್ಗನೈಸೇಶನ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಎನ್. ರಾಜಯ್ಯನವರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಹೆಗ್ಡೆಯವರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹೇಳಿ ಹೆಗಡೆಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ಲಾಸ್ (೨) ಪೋಸ್ಟ್ ಅನ್ನು ಕ್ಲಾಸ್ (೧) ಪೋಸ್ಟ್ ಎಂದು ಕನ್ವರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ರಿ-ಆರ್ಗನೈಸಿಂಗ್ ಅಂದರೆ ಆ ಒಂದು ರಿ-ಆರ್ಗನೈಸಿಂಗ್ ಸೇಶನ್ ಎರಡು ಇದ್ದು ದನ್ನು ಒಂದು ಮಾಡಿದರು ಕೆಲಸ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ತಾಲ್ಲೂಕು ಲೆವೆಲ್ ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಿ.ಡಿ.ಓ. ವತಿಯಿಂದ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನೂರಾರು ಕೆಲಸಗಳು ಅವರಿಗೆ ಎಸ್.ಟಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಸಿ.ಯವರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಕೋಟಿರೂ. ಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅವರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ರಿ-ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಆಫ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಲೇ ಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡದ ಹೊರತು ಈ ಮಾರ್ಚ್, ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೯೦ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆ ಖಂಡಿತ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮೊದಲು ರಿ-ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಇವರು ಒಂದು ಪ್ರಿಯಾಂಬಲ್‌ನಲ್ಲಿ “ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಗಳ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದ ಇತರ ಜನಾಂಗಗಳ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವ ಘನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ರಚಿತವಾಗಿದೆ”-ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ೧೯೫೬ರಲ್ಲಿಂದಲೇ ಶುರು ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಏನೆಂದರೆ ಹರಿಜನರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಬಡತನರೇಖೆ ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಉತ್ತಮ ಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಡತನದ ರೇಖೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಾಗಿ, ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿ ಬೇಕೆಂದರೆ ೧೮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ. ಎಷ್ಟರ ವೆಂಟಿಗಿ ಹಣದ ದುರಾಪಯೋಗ ಆಗಿದೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಮೂರು ಗಂಟೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ಮೊತ್ತ ೧೯೮೩-೮೪ರಲ್ಲಿ ೫೩೮.೩೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತ ೪೦೯.೪೩ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು. ಬಡತನದ ರೇಖೆಯನ್ನು ದಾಟಿದ ಕುಟುಂಬಗಳು, ೩,೮೮೦. ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ದುಡ್ಡಿಗೆ ಬಡತನ ರೇಖೆ ಏರುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಏನು ಮಾಡಿದ ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಬಡತನದ ರೇಖೆ ಏರುತ್ತದೆಯೇ? ೫೦೦ ಸಾವಿರ ಸಾಲವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಕೊಟ್ಟರು, ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಟಿಕೆ ಹಾಕಿ ಅವನು above 40% line ಮೇಲೆ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹಾಕುವುದೇ? ಈ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಆಳತಗೋಲಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವರು ಬಡತನ ರೇಖೆಯಿಂದ ಮೇಲಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಚೊಳಚಗುಡ್ಡ ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿಯೇನು ಮತ್ತು ಬಾದಾಮಿ ವೃಂದದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಆಫೀಸರ್‌ರ ವರು ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಶೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ೫ ಫರ್ಸೆಂಟ್

ಹಾಪ್‌ಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಸುಮಾರು ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಏನು ಉದ್ಯೋಗ ವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಿತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಕಮ್‌ಮಾರ್ಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಊರಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ಜನ. ಆ ಹಳ್ಳಿಗರು ೫ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಶೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ? ಇದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆಯೇ? ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಕಮ್‌ಮಾರ್ಕಿ ಕೆಲಸವೇ ಸಂಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ನವಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕಾ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಏನು ಅಚೇವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಹರಿಜನ ಉದ್ಧಾರ ವಾಗಬೇಕು ಎಂದು. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ? ಈ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಸೂಪರ್‌ವೈಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ಸಿವ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಾನಡೆಯವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಜನವರಿ ಕೊನೆಯ ವೇಳೆಯ ತನಕ ಕಾಲು ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಯಾಲು ಭಾಗದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು. ಈಗ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಕೋರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದರೆ ಈ ಡೇಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೈರ್ ಆಗುವಂತಹ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮೊದಲೇ ಪರ್ಚೇಜ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಆ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಇರುವಾಗಲೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮುಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇವರು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಯಾಣ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಕಳಿ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ಕಮಿಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇರಬೇಕು. ಆ ಜನಾಂಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇರಬೇಕು ಈ ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಜನಾಂಗ ದವರು ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನೂರಂಟು ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಸಾಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ತಾವು ತಿರುಪತಿ ಜೊರದ ರೀತಿ ನೂರಂಟು ಸ್ಕೀಂಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಯಾವ ಸ್ಕೀಂ ಸಹ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಿಸಬೇಕು. ಇವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಮಾಶೆ ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಲು ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹೊಲಿಗೆ ಮೆಷಿನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಹೊಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹೊಲಿಗೆ ಮೆಷಿನ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆಯೇ? ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯನ್ನು ತಾವು ಕಲಿಸಿ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ನಾನು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಸಹ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವು ಸಹ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಹರಿಜನ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ದಾತ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ. ಈಗ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಆ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಿಂದ ನಿಜವಾದಂಥ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ೩೮ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ನಾವು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದಂಥ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಇವತ್ತು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಗೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರೀ ಆರ್ಗನೈಜ್ ಆಗಬೇಕು. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಗೌರವ ಬೆಳೆಸಿ ಅವರೂ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನಗೆ

ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಪಿ. ಮೂಡಲಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಶಿರಾ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಕಾರ್ಲೊಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ರವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. Theory of surplus value—Surplus labour of a labourer is the capital. ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶಕ್ತಿ ಈ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು. ಇದನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಿನೇ ದಿನೇ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಹಾಕಿದ ಎಲ್ಲಾ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳು ಅಪ್ಪಸೆಟ್ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶ್ರಮವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ನನ್ನ ಅನುಭವ ದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರೆಂದು ಕಾನೂನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೂನಿಫಾರಮ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಲಾ ವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು. ಇನ್ನಿತರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಾನೂನು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಡ್ವಂಜರಿ ಕಮಿಟಿಗಳು. ಈ ರೀತಿ ಯಾದರೆ ಅವು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬಲ್ಲವು? ನಾವು ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಮೂಲಭೂತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹಲವಾರು ಕಡೆ ಈ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ತರಬೇತಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸ ವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪಾಶ್ಚಿ ಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಉಚಿತ ವಾಗಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಾವು ಸಹ ತಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

2-೦೦ಓ, ಎಂ.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 'The mind is itself own a place and on itself can make hell of heaven heaven of hell. ನೀವು ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು, ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹೆಲ್ ಅಫ್ ಹೆವನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿದು, ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. The man is wouderful machine in creation' ಪ್ರಪಂಚದ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ವಂಡರ್‌ಫುಲ್, ವಿಷನ್ ಇದ್ದಹಾಗೆ. ನಾವು ಯಾವರೀತಿ ವಿಷನ್‌ನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್‌ಸೆಂಟೀವ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಆಫ್ ವೇಜಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ದಕ್ಷತೆಗೆ ಇನ್‌ಸೆಂಟೀವ್ ಕೊಟ್ಟು, ವೇಜಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ Honest labour bears lovely face. ಅವರು ನಗು ಮುಖದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಇನ್‌ಸೆಂಟೀವ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಆಫ್ ವೇಜಸ್‌ ತರ

ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ participation of labourers in the management. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿವೆ, ಇವತ್ತು ನೂರಾರು ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಇವು ಹಲವಾರು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಅಭಿಲಿಯೇಷನ್ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವನ್ನು ಬ್ಯಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. Elected representatives of the workers should participate in the management. ಇದು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಟಿಕಲ್ 40ರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ಸ್ ಇನ್‌ವಾಲ್ವ್ ಮಾಡಿ, ಕೆಲವು ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಕ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್, ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಇದೆ. ನಾವು ಇದನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಿಸ್ಟಂನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ, ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರು ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ಲಾನ್‌ಟೇಷನ್ ಲೇಬರ್ಸ್ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಸಹ ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರ ಲೇಬರ್ಸ್ ಜೊತೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕ್ಷೇಮಭಾವ್ಯದ್ದಾಗಿ ತಾವು ಲೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ತರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರ ಕ್ರಿಡಿಟ್ ತಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಲೇಬರ್‌ನ್ನು ತಾವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಸನ ಇದೆ. ಎನ್.ಆರ್.ಇ. ಪಿ. ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ, ಲೇಬರ್ ಓರಿಯಂಟೆಡ್ ಸ್ಕೀಂ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ನಡೆಯ ತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಲೇಬರ್ಸ್, ಅದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಅಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ಜಯಕುಮಾರ್ (ನಂಜನಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿನ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರ ಮತ್ತು ವಿರೋಧವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ನಾನೂ ಕೂಡ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರಾದ ಮಾನ್ಯ ಪುಪಾಪತಿಯವರು, ಮಾನ್ಯ ಮೊಡ್ಡಗಿರಿಯಪ್ಪನವರು ಹಾಗೂ ಸಿ.ಪಿ.ಐ. ಮುಖಂಡರುಗಳು. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕಷ್ಟಸುಖ, ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇರತಕ್ಕಾಥ ಇ.ಎಸ್.ಐ ಅಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರು, ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಲು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇವತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ ಅದರ ಸುಮಾರು 21 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರತಕ್ಕ, ಬಡವರು, ದಲಿತರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಗಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ, ಇಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರಲಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರಲಿ ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ಇವತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗ

ಹಿಂದೂಳಿದ ಜಾತಿ, ವಂಶ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೋಸ್ಕರ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ, ಅವರಿಗೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಕ್ಕಿ, ಅವರೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದ ಬೇಕೆಂಬುದು ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಂಶ, ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಹಳೇ ಜಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ನಾವು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ ಶತಶತಮಾನಗಳು ಹೋದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಇವತ್ತು, ನಾಳೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಲ್ಲ. ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಂದಿದೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳ ಮಂಜಾಂತರ, ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎಳೆಎಳೆಯಾಗಿ ಸಮಾಜ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಕನಕದಾಸರು, ಪುರಂದರ ದಾಸರು ಸಮಾಜದ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಚಿಂತನೆ ಎಷ್ಟುರಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸಾಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ. ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪೇಜ್ ೪ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗೊಪ್ಪಿಸಿ, ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ, ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಷೆಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಮೂದು ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಇರತಕ್ಕಂತಾದ್ದು. ನಾವು ಹಿಂದಿನ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅಂದರೆ ೧೯೮೨-೮೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೇತರ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆ ಇವೆರಡು ಸೇರಿ, ಒಟ್ಟು ೧೯೧೦.೭೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಕೇವಲ ೧೮೫೬.೯೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಇನ್ನು ೫೩.೮೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾರ ತಪ್ಪು ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಪ್ಪು ? ಅಥವಾ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ತಪ್ಪು ? ಏಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ ? ೧೯೮೩-೮೪ರಲ್ಲಿ ೨೩೨.೮೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದರೆ, ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ೨೨೪೨.೧೪ ಲಕ್ಷ. ಅದೇರೀತಿ ೧೯೮೪-೮೫ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೨೬೯೨.೮೦ ಲಕ್ಷ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದರೆ, ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ೨೫೮೨.೧೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ೧೯೮೩-೮೪ರಲ್ಲಿ ೭೯.೬೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೪-೮೫ರಲ್ಲಿ ೧೧೦.೬೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಪರದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಇದ್ದರೂ, ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ತಪ್ಪು ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಪ್ಪು ? ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಸರಿಸಮಾನರು ಎಂದು ಶ್ರೀಮಂತರು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇವರು ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಗದವರು ಅವರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಏನು ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಆ ಜನರನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನೀವು ನೋರಿಟ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡೀ ಇಟ್ಟು ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೭೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಏನು ಇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಕಾಮಿಟಿ ತೆರೆದು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೋ, ಎರಡು ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೋ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗುತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ನೆಲೆವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರತವಾದಂಥಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವಾಗ ಅವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಬಂದು ಮೊಂಡು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವು ಆರಿಸಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅಂಥಾ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬರೇ ನೋರಿಟ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ

ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಏನೋ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು ಇಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾಸ್ಪರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅವರು ಬಡವರೇ ಇರಲಿ, ಶ್ರೀಮಂತರೇ ಇರಲಿ, ಯಾವ ವರ್ಗದ ಜನರೇ ಇರಲಿ, ನೀವು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಜನನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಈಗ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನೀವು ಎಷ್ಟೇ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಾದರೂ ನೀವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೂಡ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಯನ್ನಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಈ ಇಲಾಖೆ ಆದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಾನು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯ ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಅನ್ನು ಏನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಅನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಡುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಒಂದು ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಕಾರ್ಡ್ ಅಂತ ಮಾಡಿ. ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಇದೆ, ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕುಂಟರಿಷ್ಟು ಕುರಾಡರಷ್ಟು ಇತ್ಯಾದಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ, ಅವನಿಗೆ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಕಾರ್ಡ್ ಅಂತ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಕಾರ್ಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರವೇ ಹೋಗಲಿ ಅವನಿಗೆ ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬೇಗ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅವನು ರೆನಿಸ್ತೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರವೇ ಹೋಗಲಿ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರವೇ ಹೋಗಲಿ ಅವನಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಕುಲ ಗೋತ್ರ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಅವನಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಗ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಕಾರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಮತಂವರ್ಷ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕಾನಡೆಯವರು ಈ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವೆಲ್ಲಾ ಹಳೇಜಾಡ್. ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಕೂಡ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಲೋಕದಿಂದ ಬಂದವರಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು, ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಜಯಕುಮಾರ್.—ಇನ್ನು ಶಿಶುವಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಈ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅನ್ಯಾಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗನರಿಗೂ ಮತ್ತೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಯಾವರೀತಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ, ಏನೆಂದರೆ The Department of Social Welfare is implementing programmes for Women, Children and the disable. Several steps have been taken up by the State Government with a view to ensure better care and protection of Women and Children. ಈ ಮೂರು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರವೇ.

ಇನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವರಿಗೆ ೨-೩ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲದೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಉತ್ತೇಜನ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರು ಈ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾಗಲಾ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸ್ವೆಷಲ್ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ೧೯ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಇದ್ದರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲೂ ಬಡವರಿಗೆ, ದೀನದಲಿತರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಿವಿಲ್ ರೈಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಎನ್‌ಫೋರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಳಕಳಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಹೊರಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಅನ್ಯಾಯಲ್ ರಿಫೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ವಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

A Civil Rights and Enforcement Cell is functioning under the Control of Deputy Inspector General of Police at Bangalore since 1974 to implement the protection of Civil Rights Act and to safeguard the interests of the Scheduled Castes/Scheduled Tribes. Subsequently, four Divisional Cells have been sanctioned. These cells register cases arising out of the practice of untouchability, atrocities against members of Scheduled Castes/Scheduled Tribes and false case claims..... ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಎಸ್.ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಯವರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಅನ್ಯಾಯ ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಆಲಾಖೆ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ನಾಯಕ್ ಜನ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ ಬೇಡ. ತಳವಾರ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಪಾಳೇಗಾರ, ಮತ್ತು ಪರಿವಾರ ಅಂತ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ತರುವುದೂ ಉಂಟು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ನಾಯಕ್ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಏನು ಒಂದು ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಅದು ಇವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಬೆಳಗಾಂ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಬೇಡ ಅಂತ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಒಡ ಅಂತ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಜನಾಂಗ ಹಾಗೂ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಮಾನರು. ಇದನ್ನು ಅರಿತೇ ದಿವಂಗತ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸಾರವರು ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗೆ ತಂದರು. ಈ ಉಪಜಾತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದು ಇವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಬಂದಾಗ ಇದನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಇದು ಆದದ್ದು. ಇದನ್ನು ಅವರು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರೂ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ತಪ್ಪೇ ಇರಬಹುದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವರಿಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುವಾಗ ಮೊದಲು ಹೇಗೆ ಇತ್ತು ಅದರಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆಮಾಗ ಆ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸುಳ್ಳು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಅವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಾ? ಆಮಾಗ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಈ ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಅನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದು ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಈ ಜನಾಂಗವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅವೊತ್ತು ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರಿಗೆ ಈ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಒಂದುಮೇಳೆ ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರ ತಪ್ಪೇ ಏನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಕೇಳಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಜಯಕುಮಾರ್.—ಇನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನ್ಯಾಯ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ, ಅವರು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ, Naik Beda, Talawara, Valmiki, Palegara, Pariwara has represented as Nayaka (ST) ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು Total No. of ref. received 191, Total No. of ref. pending enquiry 21, No. of enquiry completed 170, No. of ref. proved 142, No. of ref. not proved 28, No. of cases registered 81 ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿದು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ Kuruba represented as Kadu kuruba and Jenu Kuruba ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು Total No. of ref. received 158, Total No. of ref. pending enquiry 29, No. of enquiry completed 129, No. of ref. not proved 95, No. of ref. not proved 34, No. of cases registered 42 ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಮುಂದುವರಿದು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, Koli has represented as Tokere Koli and koli Dhor (ST) ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು Total No. of ref. received 34, Total No. of ref. pending enquiry 14, No. of enquiry completed 20, No. of ref. proved 16, No. of ref. not proved 4 No. of cases registered 1 ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೇವರಾಜ್ ಆರಸರವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಇದ್ದಾಗ, ಅವಾಗ ಇವರಿಗೆ ಏನು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವಾಗ ಇವರಿಗೆ ಈ ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವಾಗ ಏನು ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದರಂತೆ ಇವರಿಗಲ್ಲಾ ಅವಾಗ ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಸುಳ್ಳು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಆಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ ಅದು ತಪ್ಪೇನು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಅವಾಗ ಏನು ಮಾಡಿತೋ ಅದರಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೇ ಬೃಹದ್ರಾಜರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನಾಯಕ್ ಜನಾಂಗವಾಗಲಿ ಅವರು ಹರಿಜನ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಅಂಥಾ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸಿ. ಆರ್. ಇ. ಸೆಲ್‌ಗೆ ಹಾಕಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಿ,

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಜಯಕುಮಾರ್.—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕ್ಯಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯ. (ಹಿರಿಯೋರಂ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈದಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವಾರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೯೮೦ನೇ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ೫೭೦.೩೫ ಲಕ್ಷ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೭.೫೨ ಲಕ್ಷ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರ ೧೯೮೨ರಿಂದ ೧೯೮೫ರವರೆಗೆ ೬೬೮೦.೨೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಲಾವಾರು ನೋಡಿದರೆ ರೂಪಾಯಿ ೨೯-೬೦ ಪ್ರತಿ ಸಿ ಬಿರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ತಲಾವಾರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡು

ವವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಇದೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅನಿಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಯುಗಯುಗಗಳಿಂದ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾದುದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರ ಕಲ್ಯಾಣಸಾಧನೆ ಯುಗಯುಗಗಳೂ ಮುಟ್ಟಿದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಅಭೇದ ಕೋಟಿಯಂತಿದೆ ಇವರ ಸಮಸ್ಯೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎನ್ನುವುದು ಫೋರ ಸರ್ಪ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಆ ಫೋರ ಸರ್ಪವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅದು ಹಿಂದೂದೇಶವನ್ನೇ ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಂಶಸ್ಥನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಸಮಾಜ ಏಳಿಗೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾರು ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಅಚರಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧನೆಯಾಗಬೇಕು, ಅದು ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ದೇಶ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಅದುದರಿಂದ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಬೇಕಾದರೆ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ದಾನಧರ್ಮಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ದುಡಿಯತಕ್ಕ ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಹೊರತು ಏನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಆಕ್ಷರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಕ್ಷರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕಾರ್ಯ ಆಗಬೇಕು. ಅಂಬಲಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಮಗುವನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ತಂದುಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥ ಮಾತು ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ತಂದುಕೊಡಲಾರದು. ಪ್ರತಿ ಮಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರಿಗೋಸ್ಕರ ತೆರೆದು ಮಾಡಿದರೆ ಆ ವಂಶ್ಯಗಳು ಊಟಮಾಡಿಕೊಂಡು ಓದತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾದಾನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆತ್ಮಬಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಚೋದನೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ತದನಂತರ ದುಡಿಯತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರ ಮೂಲಕ ಏಳಿಗೆ ಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ರೀರಣಿ-ರೀನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೫೫-೪೭ ಲಕ್ಷ ಅಂಶದಾದುವೆಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾ ಅದರಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಲಕ್ಷ ಹಣವನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗೋಸ್ಕರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಡೈವರ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇವರ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನೋಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಇದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರ ಕಲ್ಯಾಣ ಬಯಸಿ, ಅವರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಹಣದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕನ್ಯಾಲಿ ಡೇಟ್ ಮಾಡಿ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಅದಕ್ಕೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ವೆಚ್ಚ-ಇದು ದೊಡ್ಡ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಬಹುಶಃ ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ಇರತಕ್ಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಇವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ತಲಾವಾರು ಖರ್ಚು ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಆಕಾಶ ಭೂಮಿಯ ಅಂತರವಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ವಿಂಗಡಣೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತದನಂತರ ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ವಿವಾಹಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿಂದ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪುರೋತ್ತಮ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾಸಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಹಲವಾರು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಬಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ, ಅವರ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿ, ಅವರಿಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರದ ಗತ್ತು ಒಪ್ಪವಾಗಿ ಇದೆ ಎನಿಸಿತು. ಅವರಿಗೆ ಗತ್ತು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ, ಯಾರಿ ಗೋಸ್ಕರ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಹಣ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿ ವೈಖರಿ ಹೇಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಹಳ ಬೇಜಾರಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ವಿಫಲವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತದನಂತರ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೋಷಕರು ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರದ ಕೊರತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಬಾಲವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಮತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ

ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಷಕರೂ ಕೊಡುವ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಕಡಿಮೆ ಕೊರತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಬಾಲವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಪಡೆದು ದಪ್ಪಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು, ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹೊರ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಂಸಿದು ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಬೇಸ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಅದುದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾವು ಮಾಡಿದಂಥ ಕಾನೂನುಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಸಾಯುವುದಾದರೆ ಶಕ್ತಿ ಹೀನವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಅರ್ಥಶೂನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಯಾರೇ ಇರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆ, ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆ ನಿಗಾವಹಿಸಬೇಕು, ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ನೇರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು, ದಕ್ಷರು ಆಗಿದ್ದು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತದನಂತರ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಜನ ಕೆಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಅಚರಣೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ಪುಸ್ತಕ ನೋಡಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಗಂಟಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ತಡಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅವರ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆಯಂಟು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಇವರ ಒಂದು ಮನೋವೃತ್ತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತದನಂತರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಕೋಟಿಗೋಟಿ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾದುದು. ಇವರು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾಯುವವರೆಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಕೆಲಸಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ದೈಯೋವಿಲ್ಲ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ಹೊರಬರತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆಶಾಕಿರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವನು ಎಷ್ಟು ತಿಂಗಳು ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೭-೫-೬೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ನಾನು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೇನಾದರೂ ಆದರೆ ನನ್ನ ಕಾಟುಂಬದ ನೆರವಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇರಬೇಕು. ಈ ಸಿಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀವು ಇಷ್ಟು ವೇಜಸ್ ಎಂದು ಏನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಂತಹ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದೀರಿ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ೪-೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಾಗದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯ ನೋಡಿದರೆ ವಿಪರೀತ. ಆದರೆ ಅತನು ೮ ರೂಪಾಯಿ ಪಡೆದು ತನ್ನ ಸಂಸಾರದ, ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಂತಹವನ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ತಂದು ಶ್ರಮ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿರೋ ಅಷ್ಟೇ ಶ್ರಮವನ್ನು ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕನ ಕಾತ್ನಾ ಅವರು ದುಡಿಯತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಕೂಲಿ ಸಿಗತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಅಪಘಾತ ಆದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕು.

ಅಗಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಅಶಿಸ್ತದ್ದೆ, ನಾವೂ ಕೂಡ ಅಶಿಸ್ತವೇ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಒಂದು ಜಾತಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ, ಹೆಣ್ಣು ಒಂದು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವಳಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅವರು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಾತಿಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಜಾತಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಗಂಡಿನ ಜಾತಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೋ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಏನು ರಚಿಸಿದೆ, ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೂ ಹಿಂದೂಗಳಾದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಇವೆ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅನುದಾನ ಪಡೆದಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳೂ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದ್ದು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆರೋಪದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಡೆ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆರೋಪದ ಮಾತನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ವಾದಂತಹ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಹಿಂದೂಗಳಾದ ವರ್ಗಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವ ಅನುದಾನ ಪಡೆದಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಆರೋಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ಲೇಸಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಬಡತಕ್ಕಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಒರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೇಳಿದಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಗದೇ ಹೋದರೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರು ದೂರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಅವರ ಸಂಬಳದಲ್ಲೇ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳು ತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾಗ ತಂಗಲು ಒಂದು ಸ್ಥಳವಿದೆಯೆಂದು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಅಂತಹ ಒಂದು ನೆಮ್ಮದಿ ಯಿದ್ದಾಗ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ವಾಂಟ್ಸ್, ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಏನು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ, ಅದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾದರೂ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ವಾಂಟ್ಸ್ ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳಿಗೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ, ರಕ್ಷಾ ಚಾಲಕರ ತರಬೇತಿ, ಲಾರಿ, ಬಸ್ ಚಾಲಕರಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಎಸ್.ಸಿ ಎಸ್.ಟಿ.ಯವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮೈನಾರಿಟೀಸ್‌ಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶಿವಣ್ಣ (ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿನ ಮಂಡಿಸಿದ ತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಜನರಿಗೆ

ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ರಚನೆಯಾದ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಆ ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಆದರಲ್ಲೂ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂದಿನ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿದಂತಹ ಭರವಸೆಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾತುಗಳು ಕೊಡ ತಕ್ಕ ಪ್ರಚಾರಗಳು ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುವಾಗ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳವರಿಗೆ ಏನಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕ್ಲಾಸ್-೧ ಮತ್ತು ಕ್ಲಾಸ್-೨ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಏನೇನೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೆಂದು ವರದಿ ನೀಡುವ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವರು ನೀಡತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕೊಡತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಪ್ರಚಾರಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ ಏನು ವ ಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳವರಿಗಾಗಿ ಇವರು ಏನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅನುಕಂಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ರೋಚಿ ಗಳಂತಹ ಒಂದು ಮಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಚಾರಗಳು ಸೂಕ್ತ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಮಗೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ಇದ್ದರೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಇದ್ದರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಯೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರೀಆರ್ಗೈಸ್ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಲಾಗಾಯಿತು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳವರ ಕಲ್ಯಾಣದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ರೀಚೀ ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರಂಗೀಕರಣ ಆದ ಮೇಲೆ ಈ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು, ರಾಜ್ಯದ ತಾಲೂಕುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಅನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ತಲುಪುತ್ತದೆಯೇ? ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ: ಯಾರು ಇಂತಹ ಮಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಾಲೂಕುಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿ ಅವರ ಮಂಜೂರತರ ಈ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರಿಗೆ ಏನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನೂ ಆಗಿದೆ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಸಹಾಯಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಅವರಿಗೆ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಅಂಗವಾಡಿಗಳನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಖಾತಾರಹಿತ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಪದವಿಯನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಅವರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯನ್ನು ಕೊಡದ ಹೊರತು ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಗ್ರವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅವರು ಅನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಖಾತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗಗಳವರಿಗೆ ಯಾವುದು ಸಹಾಯವಾಗಬಾರದು ಇಂತಹ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಈ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಜನರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಿಳಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು ಆಶ್ರಮಶಾಲೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿವೆ. ನೀನೀ ತರಗತಿಯಿಂದ 2ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಏನು ಶಾಲೆಗಳಿವೆ ಆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಕೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಟ್ನಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಮುಂದಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳ ಕಟ್ಟಡದ ಕೊರತೆ ಇದೆ, ಕಟ್ಟಡಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾಳಂದೂರು ಮತ್ತು ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳು ಇವೆ, ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಇವೆ ಎಂದರೆ ಒಂದೇ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಕೆಂ ಮಕ್ಕಳು ಪಾಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ಇಂ ಜನರಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಶೌಚಾಲಯ. ಸ್ನಾನದ ಮನೆಗಳು ಇಲ್ಲ ಅವರು ರಸ್ತೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸ್ನಾನಮಾಡಬೇಕು. ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ? ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಏತಕ್ಕೆ ಸರಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 92 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಹಣ ವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ವಾವಸ್ಸು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 900 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆನ್ನುವ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡದೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ತರದೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ. ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ. ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 50 ಇಲಾಖೆಗಳ ಮಂಖಾಂತರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಏಕೀಕೃತ ಮಂಖಾಂತರ ಮಾರ್ಗಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಆ ರೀತಿ ತಾವು ಮಾಡಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಂಖಾಂತರ ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನಾಗರೀಕ ಪದ್ಧತಿ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಕುರುಬ ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಏನಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದಂತಹ ಮನೆಗಳು ಬಿದ್ದುಹೋಗಿವೆ, ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಎತ್ತುಗಳು ಮಾಯವಾಗಿವೆ, ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಅದರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡುವನ್ನು ಬಿರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಮೇಲೆ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಣಿಗೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕಿವ್ವಚಿದಹಾಗಿ ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದರಾಗಿಯಂತೆ, ಅದು ಬೇಡ ಅಂದರೆ ಕಳೆದ 90 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದರ ಉತ್ತರಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬಿರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರೆ, ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬಿರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ? ಎಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಈಗ ಅನುಕೂಲವಾಗದಿದ್ದರೂ ಮುಂದೆ

ಅದರ ಅನುಕೂಲ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದು ಇದ್ದರೂ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತಹ ೧೦ ನಿಮಿಷದ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅವಕಾಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕುಶಾಲ (ಸೂಳೆ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದವರ ಹಾಗೂ ಹಿಂದೂಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಭ್ಯಾಸದಯಾಕಾಗಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗದವರ, ಹಿಂದೂಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಕುರಿತು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಜನಾಂಗದವರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಣದ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕೂಡ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಣ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಕಳೆದ ಎರಡು ಅಧಿವೇಶನಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಅವಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟು ಕಾರ್ಯವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಛೇರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಉಪ ವಿಭಾಗ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಕಛೇರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇನ್‌ವೆಕ್ಟರ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇದ್ದು ಅವರಿಂದಲೇ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು ಇವರ ಜೊತೆಗೆ ಆಮ್ರ ಬಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಹೇಳಿದಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಪ ವಿಭಾಗ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಛೇರಿಗಳು ಇರುವಂತೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರು ಒಬ್ಬರು, ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರು ಒಬ್ಬರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಈ ಜನಾಂಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲದೆ, ಜೊತೆಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ.ಆರ್.ಇ.ಜಿ.ಎಸ್ ಮತ್ತು ಐ.ಆರ್.ಡಿ.ಪಿ. ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡ ಇವರಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಪೂರ್ಣಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಡಿ.ಬಿ.ರವರು ಇದನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಈಗ ಆ ಬಿ.ಡಿ.ಬಿ.ರವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೨೩ ಸಲ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಛೇರಿಗೆ ಈ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಕುರಿತು ಸಭೆ ಕರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಆ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕೆಲಸವೇ ತಿಂಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಯಿತು. ಇನ್ನು ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಜನಾಂಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಲಭಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರೆಯವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಆಯಾ ವರ್ಷ ಶಾಲಾ ವರ್ಷದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಕೊಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಏನು ೫೦ ರಿಂದ ೭೫ ರೂ.ಗಳವರೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಈ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/

ಜನಾಂಗದವರ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು (ವಾರ್ಡನ್) ಇವರ ನೇಮಕಾತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು, ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಾರದಲ್ಲಿ ೧-೨ ದಿವಸಗಳೂ ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಟೂಷನ್ ಕ್ಲಾಸುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದರೂ ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಹಾಜರಾತಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೦೦ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸೂಳೆ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪುತ್ನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಡಬದಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಜನಾಂಗದವರ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಒಬ್ಬ ವಾರ್ಡನ್ ದಿನಗೂಲಿ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು. ವಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ೨ ದಿವಸ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೊಬ್ಬರನ್ನು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವಂತಹ ವಿಶೇಷವಾದರೂ ಏನಿದೆ? ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತ-ಸಾರು ಮಾಡುವ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಟೆನ್ರಿಂಗ್ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ಟೆನ್ರಿಂಗ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವಂತಹ ಹಣವನ್ನೇ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಆ ಪಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಟೆನ್ರಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಟೆನ್ರಿಂಗ್ ಮಾಡದೇ ಇರುವಂತಹ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತ-ಸಾರು ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಡಿಸುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಿಂದುತಹವರಿಗೆ ಕಷ್ಟ, ಕ್ಷಮಾಗೂ ಇತರೆ ರೋಗ ರುಜಿನಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೭೮ ರಿಂದ ೧೯೮೬ರವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧೯ ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ ವಾದವರಿಗೆ ಈ ತನಕ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಹಣ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಲ್ಲವೇ? ಇದ್ದರೆ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಏಕೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಟ್ರೈಬಲ್ ಸಬ್ ಪ್ರಾನ್ಸ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುವ ಸವಲತ್ತು ಸಬ್ಸಿಡಿ ದರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರ ಸಂಖ್ಯೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಅಧಿಕ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಟ್ರೈಬಲ್ ಸಬ್ ಪ್ರಾನ್ಸ್‌ನಿಗಿಂತ ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತ ವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನೀತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಂತೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ತರುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಖೋಟಾ ಜಾತಿ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಸುಮಾರು ೧೫೦ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳದೆ ಸರ್ಕಾರ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಈ ಖೋಟಾ ಜಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೂ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುವ ವರೆಗೂ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿದು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗದವರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನೌಕರರ ಬಡ್ತಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಹುಕುಂನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ, ೨-೩ ವರ್ಷ ಆದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಬಡ್ತಿ ನೀಡದೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ನೌಕರರಿಗೆ ಬಡ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡದೆ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಕರ್ನಾಟಕದೇ ಒಡ್ಡೆ ಪೇಯಲಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಈ ತನಕ ಖಾಯಂಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಥರವಾದ ಬೀಡಿ, ಉದ್ಯಮ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಮಿಕನಿಂದ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮೂಲಕಿನಿಂದ

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ೨ ರೂ. ನಂತೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ರೂ.ಗಳನ್ನೂ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೪ ರೂ.ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಿಗೆಂದು ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಂದಲೂ ಕಳೆದ ೧೦-೧೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಹಣದಿಂದ ಈ ತನಕ ಕಾರ್ಮಿಕನ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ತನಕ ಯಾವ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕನಿಗೂ ಈ ಒಂದು ಅನುಕೂಲ ಹಾಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಪರಿಹಾರ ಯೋಜನೆಗೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದೂ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಈ ತನಕ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪೈಸೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.

೮-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಮತ್ತು ಇದುವರೆಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾದ ಕಾಫಿ, ಚಾ, ರಬ್ಬರು ಮತ್ತು ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಕಳೆದ ೧೦-೧೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಸೂಲಾ ಮಾಡಿ ಜಮಾ ಆದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸದ್ರಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ತನಕ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ? ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಫಂಡ್ ಏನಾದರೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆಯೇ ? ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ? ಎಷ್ಟು ಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ರಬ್ಬರು ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನಾಂಗದವರು ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಈ ಸುಳ್ಳು, ಪುತ್ರೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ದೃಢಪತ್ರ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಲಂಕಾದಿಂದ ನಿರ್ವಸಿತರಾಗಿ ಬರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಭಾರತೀಯನಲ್ಲಿ ವೆಂದು ದೃಢಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಜನಾಂಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಜನಗಣತಿ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕಳೆದ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದೆ ? ಶ್ರೀಲಂಕಾ ದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗುವಂತಾಗಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ಗಂಟೆ ಭಾರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೇನು ? ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡಿ. ತಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕುಶಾಲ.—ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯೆ ಸರ್ಕಾರ ನೌಕರರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ವರದಿಗಳು ಇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತೀವ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಮಯದ ಅಭಾವವಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI. T. S. MANI (K.G.F.)—

Hon'ble Speaker,

1. I would like to speak on labour Department. Labour policy of the Government is anti-worker. This is not good I can give you many examples and statistics.

2. By looking in to the documents. This is given by your Government itself, this can be explained in Economic Survey of

85-86 in page 43 statistics are given. what do they show? They show that lock outs and lay offs by managements have increased. But strikes by workers have very much decreased.

3 Strikes in 84-85, Man-days lost is 2,74,400 in 85-86 is only 1,43,600 man-days. 47.66% increase. But lockouts have continuously increased. In 83-84 only 37,200 man-days lost due to lockouts. But in 84-85 it has suddenly jumped to 2,13,500 man-days. In 85-86 during first eight months itself it has increased further to 2,17,100 man-days loss. A 50% increase. Same is the case of lay off. A sudden jump of 132%.

4. What these figures show? They show that Government does not act in case of Lock outs and lay-offs. It shows Government officers are siding with the managements. Interest of workers are thrown out. That is what these figures show.

5. Take this example : Hotel East-west has declared lock-out. Now it is closed. It is already four months. 250 workers family are in streets. They are starving. They have demanded take-over by the Government. What has Government done? Delaying prolonging the dispute That is all. I demanded that KSTDG should take over the Hotel East-West.

There is a much grave examples of Minimum wages.

Constitution of India lays down as unorganised workers have no collective bargaining power. Government has to compulsarily fix minimum wages Directive principles of State Policy of our Constitution asks the Government to fix and ensure living wages to all workers including Agricultural labours.

6. There are over twenty lakhs of workers in Beedi, plantation, Cinema Hotel Tile, Printing Press, cashew, Handloom and power loom, Plywood, coffee curing, wool, oil, Road and Building Construction, various mines etc. There are totally 30 industries.

7. If workers in Sericulture and Agriculture which are also counted it is over one crore, that is, quarter of the population of our state.

8. Minimum rates of wages fixed by Karnataka Govt. are low There is no arrangement to ensure notified minimum wages to these workers employers go to High Court and get stay. Because of these the plight of quarter of our state population is miserable. Planning commission says that purchasing power of these people is to be increased in the interest of healthy economic development. The purchasing power of these people is low. This effects the development of our state and its economy and there will be no demand or low demand for industrial products.

9. Government should fix minimum wages as demanded by Trade Unions. But Govt. representatives in the Minimum wages Advisory committee oppose or do not support reasonable proposals of Labour representatives. They take a proemployer and anti-labour stand. This is to be rectified.

10. CITU has represented to the Government many times. There were many struggles by these workers. There was a state wide strike and picketing of Government offices on 9-8-1985. 10,000 were arrested. 5 lakhs workers struck work. Government did not do anything on 3-3-86 10,000 workers a memorandum was submitted to the Hon'ble Minister of Labour.

11. I voice their demands in this house.

- a) Fix Monthly Minimum wages of Rs. 500/-
- b) Give Variable Data Rs. 130 per point over And above 472 points of consumer price index.
- c) Workers in shops and Commercial Establishments are to be brought under the purview of minimum wages Act,
- d) State Government should ensure that notified wages are paid to these workers.
- e) State Government should recommend to the Central Govt. to include minimum wages act in 9th schedule of the constitution.
- f) Government should ensure work to all workers in all the Twelve Months.
- g) According to the recent Supreme Court Judgement equal pay is to be paid equal work irrespective of whether he is Temporary, casual or Permanent. Karnataka Govt. is denying equal pay and dal to 85 000 of its Daily Rated Workers Working in PWD, irrigation and other Depts. Present Govt. is denying wages for Saturdays and Sundays which they were getting under the Previous Govt. this is to be rectified.
- h) In Addition to the minimum wages the Labour Department has to correct many things.
- a) There is a lethargy in the working of the Labour Dept. many officers and inspectors are corrupt. They work as legal advisers to employers against the interest of workers. There is a great delay in settling workers complaints and industrial disputes. Managements do not attend conciliation meetings and drag on the cases to harass and starve the workers. Karnataka Industrial disputes Rules should be amended to give necessary powers to conciliation officers to ensure the presence of Managements.

- b) Standing orders Rules should be amended to provide for subsistence Allowance to dismissed workers till their dispute is finally settled to enable them to remain alive.
- c) Police are interfering in industrial disputes in favour of employers. This should stop. Implicating workers and their leaders in false criminal cases should stop. It has happened in Murga Estate under Archalli Police in Hassan District and in many other places.
- d) Govt. should provide quarters to workers in cities and towns. workers are unable to pay high rent and large sums of advances.
- e) Karnataka Government has not yet framed rules to plantation Labour Amendment Act 1981 even after 5 years inspite of repeated requests and representations by Trade Union. This shows what an amount of influence plantation owners have got in this Govt. Rules should be framed immediately.
- f) Powerloom workers are to be brought under Factories Act.
- g) Government should take immediate and effective steps to solve victimisation, Lock-out, lay-off and closures of Industrial units.
- h) Automation, machaunisation and computarisation should not be introduced in the existing industrial units, as it would increase unemployment.
- i) Right to work should become a fundamental Right in the constitution. Unemployment Allowances should be given to the unemployed.

Employment Exchange for my Constitution K.G.F. I demanded make it up graded. That is full fledge employment Exchange. Hon'ble Minister for Labour had already accepted. I request Labour Minister to take Immediate action for this year.

And all so our Labour Minister already accepted to start one Girl's I.T.I., I request minister to take immediate step in that regard.

With this I thank our Speaker for having allowed me to speak on Labour Department.

Thanking you,

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಅಧುನಿಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರ ಇದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅನಿಸಿಕೆ. ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಾಗತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಟಯರ್ನಿಂದಲೇ ಒಂದು ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಇರತಕ್ಕ ಅಂಗವಿಕಲರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣದ

ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲೂ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಸಮಗ್ರವಾದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇವೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಅಂಗವಿಕಲರು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಅಂಥ ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವನೆ. ಅವರಿಗೆ ಮಾಸಾಸನ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು, ತರಬೇತಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಗೂ ಅವರ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊಂಡಿದೆ, ಮತ್ತು ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಬರೀ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದರೆ ಅಥವಾ ಆ ಯೋಜನೆಗಳು ಮೇಲ್ನಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಉಳಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಸಾರ್ಥಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಕೆಳಹಂತದವರಿಗೆ ತಲುಪಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾಗಲಿ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊರಕುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಂಗವಿಕಲರು ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯ ಬೆಳಕನ್ನು ಅವರು ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಂದರೆ ಅಂಗವಿಕಲರ ಮಾಸಾಸನ, ಉಚಿತ ಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯ, ತ್ರಿಚಕ್ರ ವಾಹನ, ಊರುಗೋಲುಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಒಬ್ಬನು ಬ್ಲಡ್ ೩-೪ ಅಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಗವಿಕಲರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ತೀವ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀವು ಕೊಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ತರಬೇತಿ, ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ ಎಲ್ಲವೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಏಕು ಪಾಲಾ ಪುರಾಪರಿಗೇ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅಂಥದನ್ನು ಕೆಲವಾರು ಆದರೂ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲೇ ಮಹಿಳೆಯರ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಮಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಂಗವಿಕಲ ಮಹಿಳೆಯರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕುಟುಂಬದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದ್ಯತೆ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಲವು ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ತಾವು ಕೂಡ ಸಹಾಯಧನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇರಿ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರೋ ಇಬ್ಬರೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಂಗವಿಕಲರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದಾರೆ; ಅಂಗವಿಕಲರು ಅಂದಾಜು ೧೦ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ ೨೦ ಲಕ್ಷ ಆಗಬಹುದು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗವಿಕಲರ ಒಂದು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಘ ಇದೆ. ಅಂಗ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ವಿವಿಧಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. ಪದವೀಧರರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಡಾಕ್ಟರ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅಂಥವರೂ ಸೇರಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗ ವ್ಯಾಕುಲತೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕು, ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಮಾಹಿತಿ ಮಂಡಲ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವತಃ ಅಂಗವಿಕಲರಾಗಿದ್ದು ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವಾರು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನನಗೆ ಒಂದು ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. "ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಮಾಡಲು ಮನವಿ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ." ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಖಾಸಗಿ ಸಂಘ

ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾದ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಇದರಿಂದ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿತಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಿವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಅವುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅಂಗವಿಕಲರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಗುರಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದು ಆಗಿದೆ. ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ, ನಾವು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಲ್ಲೂರವರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ನನಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ." ಅಂಗವಿಕಲರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದೇ ಮೂಲ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಆ ಗುರಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ತರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಯಾವ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಚಿಂತನೆ ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅಥವಾ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ನ್ಯಾಯ ಅನ್ವಿಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ತರ್ಕ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ, ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸಮಾನತೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಮಾನತೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಕಲ್ಪನೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಸಮಾನರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. Equal treatment of unequals breeds inequality. ಅಸಮಾನ ಸಂಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ವಿಷಮತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಸಮಾನತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತರ್ಕ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಂಗವಿಕಲರ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವೆ. ಕೇವಲ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಶಾಲೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪಾಸಿಟೀವ್ ಆಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಪರ್ವಗಳಿಗಿರುವುದು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಇರುವುದರಿಂದ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕಡೆಗೂ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವನ್ನು ಅಂಗವಿಕಲರ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಗವಿಕಲರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದಂಥ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ನೀವೆ ಮಾಡಿದರೆ ತೊಂದರೆ ಏನಾದರೂ ಬಂದು ಬಿಡಬಹುದು ಎಂದು ತಾವುಗಳು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಗುಜರಾತ್, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಗಳ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಸಹ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನೀವು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಅಲ್ಲಿನ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಂದು ತಂಡವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದಂತಹ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮೆಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಭೆಯು ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಗಂಟೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

[ಸಭೆಯು ೮ ಗಂಟೆ ೨೩ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿ ಪುನಃ ೧೧ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೮೬ನೇ ಮಂಗಳವಾರದಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯-೦೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು].